

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 glđ. na leto.

Letnik I.

V Ljubljani, maja 1884.

5. zvezek.

Tretja nedelja po velikinoči.

Ne svetne, temuč bogoljubne duše veselje je pravo in stanovitno.

Vašega veselja vam ne bo nobeden
vzel. Jan. 16, 22.

Kaj lahko bi se premotil, kdor bi hotel iz človekove vnajnosti sklepati na njegovo notranjost. V teku stoletij je skušnja mnogokrat spričala, kako resnične so besede nekega rimskega govornika: obraz, čelo, oči rade slepijo. Marsikterikrat je v človeškem srcu vse kaj družega, kakor to, kar se na njegovem obrazu bere. Kdor bi le po vnajnosti sodil, bi lahko Rahabo za čisto Judito imel; bi v Ezavu Jakoba videl; bi na videz prijaznemu Joabu kot odkritosrčnemu Jonatu roko podal. Gospod je tolikrat farizejem očital, da se na zunaj pravične delajo, v srcu pa so vsi zlobni in kačji. Nihče nima na čelu zapisanega, kar se v njegovem srcu godi.

Posebno pa velja to gledé veselja in sreče. Kolikrat se kaže veselje v zunanjem, v srcu pa ga ni; nasproti pa se nam zdijo ljudje nizkega stanu mnogokrat nesrečni, pa so v srcu stokrat srečniši mémo imenitnih, kateri si iščejo v posvetnem veselju svoje srčne skrbi zatopiti. O, kako bi se naša sodba spremenila, ko bi nam bilo mogoče že zdaj spoznati, kaj je pravo in stanovitno veselje.

Ta in uni kaže veselost na obrazu, živahno je njegovo gibanje, brezskrbna njegova stopinja, oko mu je radosti žareče; kdor bi ga videl, rekel bi: ta človek je resnično vesel! Pa, verjemite mi, dragi poslušalci: prišel bo dan, kateri bo vse v pravi luči pokazal. Prišel bo dan, in takrat se bomo popolnem prepričali, da, kar se je veselje

imenovalo, pravo veselje ni bilo. Prišel bo dan, v katerem se bomo prepričali, da to, kar je svet veselje imenoval, veselje ni bilo! Kdor poprej tega ni vedel, bo tisti dan govoril: pravo veselje le bogoljubno življenje človeku daje. Ako ne poprej, takrat gotovo bomo klicali, da Gospod Jezus Kristus daje veselje pravo. On, kateri danes v evangeliju govori: „*Veselilo se bo vaše srce, in vašega veselja vam ne bo nobeden vzel.*“

Aposteljni, ki so bili zavoljo Gospoda vse zapustili, ter niso imeli ne premoženja, ne slave in časti pred svetom, zdeli so se posvetnjakom nesrečni in milovanja vredni: in vendar kako vesele in srečne dneve so preživeli poleg Jezusa, da je Peter rekel: *Gospod, kam hočemo iti, ti imaš besede večnega življenja!* in na gori Taboru: *Tukaj je dobro biti.* Če tudi je nad nje prišlo hudo trpljenje, bila jim je vendar tolažba še večja in slednjič so dosegli stalno veselje, ktereга jim vekomaj nihče več ne odvzame.

Poskusimo se toraj danes prepričati, da ne svetne, temuč bogoljubne duše veselje je pravo in stanovitno.

I.

Kakor ni vse, kar se sveti, zlato, tako tudi ni vse veselo, kar veselje kaže. Kje se pravo veselje rodi, je že paganski modrijan Seneka spoznal, dasi Jezusovih besed ni slišal. Ta modrijan je spregovoril besede: „Veselje se ne rodi drugje, kakor le v zavesti kreposti.“ Krepost, čednost, pravo veselje da. Človek, kateri je ves v svetno zamišljen, kateri se za krepost nič ne trudi, pravega veselja imeti ne more. Ker je vir pravega veselja krepost, zamorejo pravo veselje le bogoljubne duše vživati. Tukaj mislim na take ljudi, kateri med svetom živijo, pa se svetnega duha ne navzamejo, kateri se časnih stvari poslužujejo, pa na nje ne navezujejo svojega srca, kateri pri mizi z najboljšimi jedmi obloženi na zmernost ne pozabijo; kateri, ko jim je obilnost najprijetnije pijače na ponudbo, trezni ostanejo, kateri pri vsem svetnem veselji nazočnost božjo v srcu ohranijo. Le taki vživajo pravo veselje.

Kdor trdi, da svetno veselje — veselje z grehom pridobljeno — je pravo veselje, naj posluša, kako modri učenik v sv. pismu (Prid. 2, 2.) govori: „*Smeš sem štel za zmoto, in veselju sem rekel: čemu se zastonj goljufuješ!*“ Ti prijatelj! pregleduješ družbo mladenčev, poslušáš njih glasni smeh, gledáš njih radostno gibanje, njih vnanjo brezskrbnost, in praviš: o kako vesela je ta družba! Ali verjemi mi, ko bi ti vsim nazočim v serce videl, bi se prepričal, da je v tem

sladkem veselji veliko grenkega pelina pridjanega. Modri Salamon ti to dokazuje, ko v modrostnih bukvah (17, 3) govori: „*Ko so menili, da bodo v svojih skrivnih grehih s temno odejo pozabljivosti pokriti ostali, so bili od groznega strahu vsi prestrašeni in od silnega zavzeta vsi prepadeni.*“

Marsikdo se sicer v grehu veseli; v nekterih trenutkih mu plajšče pozabljivosti strah in žalost zakriva, pa le prekmalo se oglasi strah, in žalost napolnuje srce, in uresniči se Salamonova beseda: „*Ker je hudobija boječja, se z lastnim spričevanjem obsodi; nepokojna vest namrcč zmiraj kaj hudega vidi.*“ (Modr. 17, 11.) Kakor ni mogoče, da bi bila tema in svetloba ob enem in istem času, na enem in istem kraju, tako tudi ni mogoče, da bi bilo dvoje nasprotnih čutil ob enem v srcu. Ako je ljubezen v srcu, mora se umakniti jeza; če se ga polastuje obupnost, mora zbežati upanje; ako se strah vseli v srce, mora veselje zginiti. Grešno veselje ima vselej strah za seboj; zato veselje z grehom kupljeno pravo veselje biti ne more. Naj mi posvetnjak, kateri v svetnih rečeh veselja išče, zatrjuje: da je brez skrbi in strahu, da mu nič notranjega veselja ne kali, mu ne bom verjel; verjel pa bom modremu možu, kateri govori: „*Groza njim, kateri hudo delajo.*“ (Preg. 10, 29.) Ali mislite, dragi kristijani, da na plesiščih in gledališčih, pri pijančevanju in vasovanju vest zmiraj molči? Tudi tam se pogostoma oglašja in kliče: vedi, da si sovražnik božji; mogoče, da med plesom omahneš in se mrtev na tla zgrudiš; morebiti bo kosček mesa, katerega tukaj povziješ in kupica vina, katerega tukaj piješ, tvoja zadnja jed in zadnja pijača. Tukaj rajaš in se veseliš, ako pride nagla smrt, se ti bodo vrata odprla, pa ne vrata v raj, temuč v žalostno ječo pekla.

Nemogoče je, da bi otroci sveta v grešnem razveseljevanju imeli nekaljeno veselje. Sv. Janez Zlatoust popraša: „*Kako zamore biti tam veselje, kjer je nevarnost, kjer je pričakovanje toliko hudega?*“ Ali tam naj bo pravo veselje, kjer meč božje pravice žuga, kjer so vrata v pekel na stečaj odprta? Veselje pravo, veselje nescaljeno more biti le tam, kjer je čista vest, kjer je bogoljubno življenje. Le sv. Pavel in z njim vsaki, ki ima čisto vest, more zaklicati: „*Polen sem tolažbe, preobilno veselja imam pri vsi naši nadlogi.*“ (II. Kor. 7, 4.) Da bi pa človek, kateri se v grešnih rečeh razveseljuje, pravo veselje užival, tega še paganski pesnik ne veruje, ko pravi: „*Komur nad hudobnim tilnikom meč visi, mu najboljše jedi ne bodo dišale, in petje ptičev in ubrani glasovi citer ga v spanje ne bodo zazibali.*“

Svetnega veselja željno srce se sicer prizadeva znebiti se vsake plašljive, resnobne misli. Mnogo se trudi, da bi zatrl v sebi misli na smrt, sodbo, pekel in pravico božjo. Z mnogovrstnim premišljevanjem se tolaži tako srce: mlad sem še in velika je moč mojega telesa, zdaj za me nikake nevarnosti ni; če se tudi nekoliko pregrešim, imam vendar pot do spovednice vedno odprto, obžaloval bom in se spovedal svojih grehov in vse mi bo odpuščeno, saj pridigarji mnogokrat dokazujejo, da je Bog neskončno usmiljen in da grehe rad odpušča itd. Zamore li tako premišljevanje človeško srce popolnem umiriti? Tudi nad njimi, kateri se tako tolažijo, se spolnujejo besede: „*Ker je hudobija boječča, se z lastnim spričevanjem obsodi.*“ Te boječnosti ne prežene ne petje prijateljev, ne vrišč plesalcev.

Mislimo na Kajna! Kdo ga je preganjal, kdo mu po življenju stregel? Kdo mu je na jezik pokladal besede: „kdor me najde, me bo umoril?“ Ali mu ni Gospod Bog sam zagotovila dal, da ga nihče umoril ne bo? Ali ni to zagotovilo verjetno bilo? In vendar se je Kajn bal in se strahu tresel, kakor šiba na vodi. Zato moram ponoviti besede: *ker je hudobija boječča, se z lastnim spričevanjem obsodi.* Človek, kateri z grehom omadeževano dušo v sebi nosi, nosi tudi vedno v sebi nemirno, nepokojno vest. Ta kaznujoča vest se tudi v največem svetnem veselji otresti ne dá.

II.

Kristijani! kateri se za pravo pobožnost v resnici trudite, vam rečem: le v vaših sreih zamore prebivati pravo, stanovitno veselje.

Pobožni kristijan ne misli, da bi bilo to pravo veselje, ako se človek glasno smeja, predrzno norčuje ali šali; temuč znano mu je, da ima veselje pravo v sreju svoj sedež. In pobožni kristijan ima res tega srečnega gosta v svojem sreju. Ta gost mu iz srca preganja strah in skrbi. Zato zamore pobožen kristijan z Davidom zaklicati: „*Gospod je moja luč in moja pomoč; koga se bom bal? Gospod je varuh mojega življenja; pred kom se bom tresel?*“ (Ps. 26, 1.) Ako se blisk za bliskom vnema in strela udarja na desno in levo, kaj misli pobožni kristijan, kako se tolaži? Moje življenje je v božjih rokah; to ga tolaži. Če ga stiska revščina ali obiskuje bolezen, si govori: Bog za me vé, ne bo me zapustil. Kaj pa, kadar je v dušnih britkostih in se spominja svojih nekdanjih grehov in božje pravice, mu je li takrat notranje tolaživno veselje odvzeto? Morebiti mu je odvzeto zato, ker se potrebne pokore boji; ker se mu stan pokorjenja prežalosten zdi? Pokorjenja vaje, ravno v pokorjenji tolaživno

zadostovanje nahaja. Prepriča se, o čemur se je prepričal sv. Avguštín. Ta svetnik je v obilni meri vžival obojno veselje: veselje svetno in veselje s pravo pokoro sklenjeno. Zato je klical ta svetnik — in z njim še zdaj vsak pravi spokornik kliče: *Bolj sladke so solze pokore, kakor veselje v gledališčih.* Ker si je pa resnično prizadeval in si še vedno prizadeva za pravo pokoro, zato so mu sladko tolažilo besede sv. pisma: „*Povem vam, da tako bo v nebesih večje veselje nad enim grešnikom, kateri se spokori, kakor nad devet in devetdeseterimi pravičnimi, kateri ne potrebujejo pokore.*“ (Luk. 15, 7.)

Pobožni kristijan bo pa morebiti imel velik strah, če pomisli, kako huda vojska ga še čaka; kako silno ga bo hudobni duh še nadlegoval? Tudi zastran tega je vesel in potolažen. Božjo obljubo ima: „*Ako bi šotorišče meni nasproti stalo, se moje srce ne bo balo. Ako bi se boj vzdignil zoper mene, bom pri tem zaupal.*“ (Ps. 26, 3.) In ta božja obljuba ga močnega dela. Bog je z njim in ko je Bog z njim, se zalezovanja pekla ne boji. Tako v resnici pobožen človek nikdar ni brez tolažbe, brez veselja. In ko bi ga tudi pri poštenu veselici napadla smrtna nevarnost, tudi takrat se preveč ne bo prestrašil, ker veselil se je sicer, pa pri njegovem razveseljevanji ni bilo nič pregrešnega. Vžival je svetno veselje, pa le toliko, kolikor mu ga Bog privoli. — Veselje pobožnega kristijana ima pravo, trdno podlago. Zidano je na podlagi kreposti in ta podlaga se ne omaje. To pa je vzrok, da je veselje pobožnega človeka stanovitno.

Svetno veselje ima, če ne druge, saj to gotovo napako, da malo časa traja. Poslušaj godbo, ktera ti prijetno na uho doni, poslušaj najslajše glasove; poslušaj to več ur, kaj ne? naveličal se boš te sladkosti. — Če te veseli ples, pleši dan za dnevom celi teden, in poprej priljubljeni ples se ti bo pristudil. Ako te okusna jed in sladka pijača razveseljuje, vsedi se k mizi dobro obloženi, sedi pri taki mizi en dan, dva, tri dni, želel si boš, da bi bil takega sedenja oprosteno. Veselje pa, ktero krepost človeku dodeli, te napake nima, temuč ravno nasprotno je. Zato piše sv. Gregorij: „*Telesno razveseljevanje se poželi, kadar ga človek nima; ko ga je pa dosegel, stud obrodi. Duhovno razveseljevanje pa izbudi zoprnost, dokler ga človek nima, ko ga pa doseže, obrodi veselje.*“

Svetno veselje nima samo te napake, da je tako nestanovitno, temuč še drugo, večo. „*Smeh se meša z žalostjo in za veseljem pride žalost,*“ berem v bukvah pregovorov (14, 3.) Ko svetno veselje mine, se človek mnogokrat v svojo veliko žalost prepriča, kako veliko ceno je za kratko veselje dal. O Lysimahu pripovedujejo, da je dal v hudi

žeji celo kraljestvo za malo vode. Sleherni lahko spozna, kako je Lysimaha pozneje to nespametno ravnanje bolelo. Premnoge tudi srce boli, ko izprevidijo, kako drago so svetno razveseljevanje plačali. Kako mora srce boleti spominj: pravico do nebes, prijateljstvo božje sem izgubil s tem razveseljevanjem! Vžival sem le malo, plačal pa tako drago!

Tako se uresničujejo besede, da pravo in stanovitno veselje, veselje svetno biti ne more. Kolikor več je navideznega veselja, toliko več je grenkega pelina. Neskončno modri Bog je to tako vravnal. On sam je svetnemu veselju žalost in britkost pridjal zato, da človek na svetu ne bi tega veselja iskal, temuč da bi se trudil za pravo krščansko čednost, da bi mu pot čednosti sladila leta svetnega življenja, in da bi ga pobožnost prava pripeljala v večno, srečno mesto božje, in bi veselje vžival tam, kjer mu ga nobeden ne bo odvzel. Amen.

P. J. B.

Četrta nedelja po velikinoči.

Malomarnost v ozir zveličanja.

Nobeden izmed vas me ne vpraša:

Kam greš? Jan. 16, 5.

Ko je naš Zveličar svojim učencem napovedal, da se misli od njih ločiti, jih zapustiti ter iti k svojemu Očetu, kateri ga je na ta svet poslal; kaj bi se bilo pač bolj spodobilo, kakor to, da bi bili aposteljni svojega božjega Učenika in Gospoda vprašali: „Gospod! kam pa greš?“ — Če se kak hišni oče na popotovanje napravlja, še celo majhni otroci radi poprašujejo: „Oče, kam pa greste?“ Le aposteljni tega niso storili ter niso vprašali Gospoda: „Kam greš?“ — In zakaj ne? Zato ne, ker od prevelike žalosti, da jih hoče njih ljubljeni Učenik zapustiti, skoraj spregovoriti niso mogli.

Kar so pa aposteljni zavoljo prevelike žalosti Jezusa vprašati pozabili, to pa mi večkrat z vso resnobo sami sebe vprašajmo: „Kam greš po svoji smrti?“ — Ali veliko ljudi noče na to nič misliti in se v ozir tega nič vprašati, ampak živé tje v en dan kot neumna živina; za svoje večno zveličanje se nič ne zmenijo, za zveličanje svoje edine duše jim ni nič mar. In oh! koliko hudega za nje iz tega izvira! — Naj vam torej danes nekoliko o malomarnosti v

ozir zveličanja govorim, ter vam dokazujem, 1) da malomarni svojemu krščanskemu poklicu ne morejo zadostovati, in 2) da se imajo zavoljo tega najhujših kazen bati. — Govoriti hočem v imenu Jezusa in Marije.

I.

Kaj pa je malomarnost v ozir zveličanja? To je tisti žalostni stan, v katerem človeku ni nič mar za to, ali si božjo prijaznost pridobi, ali pa si jezo božjo na glavo nakoplje, ali je v gnadi ali pa v smrtnem grehu, ali hodi po pravi poti proti nebesom, ali pa po široki cesti proti peklju, ali se trudi in dela za nebesa ali pa za pekel. Tak malomaren človek se za vse te reči celo nič ne zmeni, za vse take reči nima nobene skrbi. In oh, koliko je takih ljudi današnji, morebiti največ!

Žalosten pa je tak stan, če se otrok za svojega skrbnega in dobrega očeta nič ne zmeni, ali če bolniku nobena jed in pijača nič ne diši in vse iz sebe vrže, ali če bolnik za nobeno zdravilo nič ne mara in mu ni nič ležeče na tem, ali ozdravi ali ne; zakaj pri takem bolniku je v ozir ozdravljenja malo upanja.

Ali še bolj žalosten in milovanja vreden je stan tistega kristijana, ki je že ves mrzel in malomaren postal v rečeh, ki njegovo večno zveličanje zadevajo. Življenje krščanske duše je posvečujoča gnada božja in ljubezen do Boga, do samega sebe in do bližnjega. Ako pa kristijanu za posvečujočo gnado božjo ni nič mar in mu je vse eno, ali jo ima ali ne; ako je ljubezen do Boga vsa omrznila ter se iz ljubezni do Boga noče več greha varovati in dobro delati; ako nima več ljubezni do samega sebe, da bi mu bilo kaj mar za svojo večno srečo; ako nima krščanske ljubezni do bližnjega, da bi bližnjega škode varoval in mu po svoji moči dobrote skazoval; potem taka duša Bogu čedalje bolj odmrje in je podobna drevesu, od kterega pred zimo vse listje odpade.

Tak malomaren kristijan nikakor ni v stanu, svojemu krščanskemu poklicu zadostovati, t. j. delati tako, kakor je katoliški kristijan dolžan; zakaj kristijan je dolžan delati, trpeti in se vojskovati.

Rekel sem: kristijan je dolžen delati, pa ne le samo za ta svet in za svoje telo, ampak tudi za svojo dušo in za nebesa; zakaj Gospod Bog nam je zraven pozemeljskih opravil tudi še drugo imenitno delo izročil; mi smo od Boga najeti delalci v vinogradu Gospodovem; mi smo tisti evangelijski kupčevalci, ki moramo vse za to dati, da si dragi biser nebeškega kraljestva kupimo: mi smo popotniki, ki

se moramo truditi, da po tesni poti in skoz ozka vrata v nebesa pojdemo; mi smo tisti evangelijski hlapci, katerim je Gospod Bog svoje talente izročil, ktere moramo tako v prid obračati, da si ž njimi nebesa pridobimo. K vsemu temu je potreba krščanske srčnosti in moči, čuječnosti in delavnosti. Kaj pa si bo zaspana, mlačna in malomarna duša li pridobila? Ali se hoče kaj truditi za nebesa? Ali hoče vročino in težo dneva za zveličanje svoje duše prenašati? Nikakor ne, ker za nebesa, za zveličanje svoje duše se mu vsaka reč pretežka zdi. Morebiti, da ne drži križema rok, ali ves njegov trud in prizadevanje je za svet ali celo za pekel, — za dušo in za nebesa nima časa; morebiti urno hodi in veliko hodi, — ali kaj pomaga, ker gre po široki poti, ravno na drugo stran, kakor bi moral; morebiti ni še zakopal svojih talentov v zemljo, — pa ne kupčuje ž njimi tako, da bi si kupil dragi biser večnega veselja, ampak švoje talente, svoje prelepe dušne in telesne moči, obrača celo v to, da ž njimi Boga žali, da svojo ubogo dušo če dalje globočje pokopava v hudobije in strasti. S čemur bi si imel nebesa služiti, si služi pogubljenje.

Dalje mora kristijan za nebesa tudi trpeti; zato smo bili že pri sv. krstu na čelu, na prsih, med pleči in na vrh glave z znamenjem sv. križa zaznamovani in pri sv. birmi na novo potrjeni z ravno tem znamenjem in Jezus Kristus nas le s to pogojo za svoje učence sprejema, da ž njim trpimo; zato je rekel: „*Kdor ne vzame mojega križa na se, in ne hodi za menoj, ne more biti moj učenec*“; in blagor kliče ubogim, žalostnim in jokajočim in preganjanim zavoljo svojega imena, nasproti pa tudi Jezus naravnost pravi: „*Gorjé vam, ki se zdaj smejate* (t. j. ki se zdaj v grehu veselite); *zakaj jokali bote.*“ Ali bo pa hotel tak, ki mu za zveličanje celo nič mar ni, za zveličanje svoje duše kaj trpeti? Ali bo hotel svoj križ na se vzeti in za Kristusom hoditi? Oh, iz ljubezni do Boga, za nebesa in za zveličanje svoje duše kaj pretrpeti, je takemu vsaka reč pretežka, dasiravno morebiti za pekel veliko trpi, cele noči prečuje, za smeh in sramoto zaničevanje in bolečine prestaja! Kristus je šel skoz trpljenje v svoje veličastvo — oh, kam pa gre njegov učenec, malomarni kristijan?!

Kristijan se mora poslednjič tudi vojskovati zoper mnogotere dušne sovražnike, zlasti zoper lastno hudo nagnenje in le takemu, kateri se stanovitno in zvesto vojskuje do konca, takemu je obljubljena krona večnega plačila v nebesih. Kako srčno so se za tega voljo svetniki in zvesti služabniki božji vojskovali zoper svoje dušne sovražnike! Kakšno vojsko je imel n. pr. prestajati sv. Anton zoper

peklenskega satana! — Kakšno vojsko so imeli prestajati sv. spričevalci zoper neusmiljene trinoge in preganjalce; ali zoper lastno hudo nagnenje mnogi svetniki! Zakaj „*vojskovanje je človeško življenje na svetu*“ — je že pobožni Job rekel.

Oh, kaj pa je le mar za vojskovanje zoper dušne sovražnike takemu, kateri se za zveličanje svoje duše nič ne zmeni? Tak rad posluša peklenskega satana in se mu pusti voditi, kamor ga hoče peljati. Tak malomaren človek posluša tudi rad zapeljive ljudi, ter jim vse verjame, bolj kot naukom sv. evangelija. Tak posluša tudi svoje hude strasti napuha, lakomnosti, nečistosti, jeze in maščevanja itd. ter jim streže, kolikor le more. Da bi se iz ljubezni do Boga, iz strahu pred Bogom, ki vse vé in vse vidi, v kaki reči kaj premagal, za to mu še mar ni.

Spoznajte tedaj, preljubi! iz vsega tega, kako malo tak živí potem, kakor je katoliški kristijan živeti poklican in dolžan, kako malo je krščanskega na njem. In kaj hoče od svoje vere slednjič pričakovati? Ker nič ne dela za nebesa, zato tudi nič ne zasluži; ker noče nič trpeti za nebesa, zato ne more biti kdaj v nebesih povelčan, ker se tudi noče vojskovati zoper svoje dušne sovražnike, zato tudi ne more prejeti zaslužene krone. — Zastonj torej tak na svetu živí, on si ne zbira nobenega zasluženja za nebesa; on dela veliko več za svojo časno in večno nesrečo, nakopava si na glavo časne in večne kazni.

II.

Bog sicer malomarnega kristijana ne udari vselej precej že na tem svetu po zasluženji njegove hudobije; zakaj Bog je potrpežljiv in prizanesljiv ter še takemu malomarnemu, ki se zanj nič ne zmeni, vendar sleherni dan svoje dobrote skazuje, mu ohrani zdravje, mu daje jesti in piti in mnoge druge dobrote. Vendar pa malopridnega kristijana že zdaj marsiktera huda kazen doletí. Njegova dela nimajo toliko blagoslova, njegovi pridelki sploh nimajo pravega teka. Saj še mi ljudje ne moremo tako z veseljem dobrote deliti onim, kateri so osorni do nas, kateri se ne zmenijo za nas, kateri nočejo prositi. Kako more malomarni kristijan pričakovati blagoslova od Boga, ker se sicer tako malo zmeni za molitev in za Boga? Bog je že po Mojzesu obljubil blagosloviti hiše in polja onim, kateri bodo zvesto zapovedi spolnovali, modri Sirah (32, 18.) govori: „*Kdor se Gospoda boji, njegov nauk sprejema in kateri pri njem čujejo, bodo blagodar našli,*“ in sv. apostelj Pavel piše: „*Oni, kateri so iz vere, bodo*

oblagodarjeni z vernim Abrahamom.“ (Gal. 3, 9.) — In kako težko prenaša malomarni težave tega življenja! Koliko tolažbe zajema goreči kristijan v pobožni molitvi, v sv. petji, v sprejemi sv. zakramentov, o veselih praznikih itd., malomarni pa še ne vé, kaj se pravi v Bogu se veseliti.

Poglavitna kazen pa zadene njegovo dušo: on ne dobiva nobenih posebnih gnad od Boga in ko bi jih tudi prejemal, kaj pomaga, ker jih zametuje; ljubezen do Boga zmiraj bolj omrzuje, zato tudi zmiraj bolj Boga zapušča in postaja tudi od Boga zapuščen; skušnjave imajo zmerom večo moč do njega, in on se jim malo ali nič ne ustavlja, in tako se zgodi, da čedalje bolj v pregrehe gazi in pada iz ene hudobije v drugo in nobena reč, še celo smrtna bolezen ga ne poboljša . . . . Zato pa tudi pride najhujša kazen. Ker je bil ves mlačen in popolnoma mrzel v svojem življenju, ga Bog iz svojih ust plune in o njegovi smrti zavrže. On ni hotel okušati sladkosti božje mize in Gospodove velike večerje, zato bo odločen od nebeške gostije izvoljenih na večno. On ni maral za ogenj božje ljubezni, zato ga bo pékel ogenj pravične božje obsodbe na vse večne čase. On ni maral za to, da bi si božjo prijaznost in ljubezen pridobil, zato bo pravična jeza božja njega težila na vekomaj.

Oh, kdo zamore pri premišljevanji vsega tega v ozir svojega zveličanja še malomaren ostati? O kristijan! če že nočeš iz ljubezni svojemu Bogu zvesto služiti, oh, služi mu vsaj iz ljubezni in usmiljenja do samega sebe. Ker pa taka samopridna služba božja še ni zadosti dobra, prizadevaj si tudi iz ljubezni do Boga Gospodu Bogu služiti. Nikar ne misli, da je to že zadosti, kar si do zdaj za Boga storil. Vsako jutro ponavljaj sklep, da hočeš z novo gorečnostjo in ljubeznijo Bogu služiti, ker veliko ti še manjka za nebesa. Povzdiguje večkrat svoje oči proti nebesom in premišljuje nezmerno veliko plačilo, ki je tam pripravljeno — ne lenim in mlačnim, ampak gorečim kristijanom. Podaj se pa tudi v svojih mislih k zavrženim duhovom v pekel, in videl boš, kako malomarni kristijani v svojo največo žalost in obupanje prepozno spoznavajo, kako lepa nebesa so zgubili, kako strašen pekel so zaslužili in ga zdaj trpijo med jokom in škripanjem z zobmi. — Po takem premišljevanji, o kristijan! ne boš več malomaren, ampak boš polen skrbi in gorečnosti za zveličanje svoje edine neumrjoče duše. Amen.

Josip Kerčon.

Peta nedelja po velikinoči.

Molitev — vrtnarica.

Prosrite in bote prejeli. Jan. 16, 24.

V različnih podobah nam sv. pismo opisuje nebeško kraljestvo, naš prihodnji pravi dom. Zdaj nam primerja nebesa velikemu in lepemu mestu, ki je zidano iz dragega kamenja, z dvanajsterimi vratmi (Skriv. raz. 21.); zdaj nam primerja nebesa hlevu, v katerem oskrbljuje nebeški pastir Jezus Kristus svoje ovčice: zveličane z najboljšo pašo (Jan. 10.); zdaj govori, da so nebesa ženitnina, pri kateri bode nebeški ženin Jezus Kristus svoje neveste: zveličane duše vekomaj razveseljeval z nedopovedljivim veseljem (Mat. 22.); zdaj govori o nebesih, da so vrtec, poln najgorših, prelepo duhtečih rožic, ki so duše zveličanih, med njimi se nebeški vrtnar Jezus Kristus sprehaja in ta svoj rajski vrt sam oskrbljuje z najslajšim veseljem (Vis. pes.).

Mikavne so kristijanu te evangeljske podobe, ker so prav pripravne za premišljevanje in polne najlepših naukov, in te čveterere evangeljske prilike si hočemo letošnji prošnji teden nekoliko ogledati.

Eno teh evangeljskih prilik hočemo danes premišljevati in sicer tisto, ki pravi, da je nebeško kraljestvo božji vrt in duše zveličanih da so rožice na njem.

Gotovo bi tudi ti, predragi! hotel postati enkrat taka rožica, rožica na nebeškem vrtu! Toda kako? Po katerem potu? Kdo bi te zamogel presaditi iz zemlje na nebeški vrtec? Kdo drugi pač, ko vrtnar ali vrtnarica! Ah! kako ljub bi bil, ali ne? — nam vsim tak vrtnar ali taka vrtnarica, ki bi nas, — tebe in mene, — znal in zamogel presaditi na nebeški rajski vrt!

In čujte, predragi! jaz poznam vrtnarico tako! Sv. vera Kristusova nam jo je razodela. In nam vsim v dušno veselje in dušni blagor hočem danes o tej sveti skrivnosti govoriti; in sicer pokazal vam bom: vrtnarico, ki zamore dušo kristijanovo presaditi kot rožico na nebeški vrtec.

Dvojno vrtnarico pozna katoliški kristijan; ena je, ki obdeluje navadni zemski: sadni, sadežni ali cvetlični vrtec; druga pa je duhovna vrtnarica, ki ima duhovno rožico človekovo v duhovnem vrtu oskrbovati.

Delokrog obeh je popolno različen; delo obema pa je popolno enako; se vé, vsako v svojem pomenu.

Kdor hoče cvetlični vrtec imeti in na njem krasnih rožic si prirediti, ima obilno truda ž njim. V prvo si mora pridobiti dobrega semena in žlahtnih cepičev; za tem si mora pripraviti dobre zemlje; prirastlim rožicam mora potem vestno prilivati in cvetlice grdega plevela dobro oplevati; tudi mora rožice k paličiki privezovati; z eno besedo: Vrtnar ali vrtnarica, ki si želi lepih rožic na svojem vrtu, mora vse svoje misli in vso svojo skrb na ta svoj vrtec obračati.

Ravno tako delo ima tudi duhovna vrtnarica; pogledjmo torej njeno delo! Pred pa si še nekoliko oglejmo cvetlico, katero ima oskrbovati, da spoznamo njeno lepoto in visoko ceno.

O kako lepa, kako neizmerno je lepa! Neumrjoča duša človekova je ta duhovna rožica, katero ima vzgojevati duhovna vrtnarica njena. Ta žlahtna cvetlica ni izrastla iz zemeljskih tal, v nebesih je njen začetek. Sam Bog Stvarnik jo je vsadil, prinesel iz nebes; on sam jo je dal; del božji je toraj ona. „*In Bog je vstvaril človeka po svoji podobi; po božji podobi ga je vstvaril*“ (I. Moz. 1, 27.) in zopet: „*In Bog je vdihnil v njegovo obličje duha življenja*“ (I. Moz. 2, 7.); in sv. Janez Krizostom te besede razlaga in pravi, da je Bog truplo človekovo naredil iz zemlje in ga je oživil z neumrljivim, sebi podobnim bitjem.

To duhovno rožico: neumrjočo dušo je nadalje Bog obdal z najlepšo in največo lepoto pri zakramentu sv. krsta, kakor uči sv. Duh, rekoč: „*Kteri ste v Kristusu krščeni, ste Kristusa oblekli*“ (Gal. 3, 27.) to se pravi: Kakor je duša življenje našemu telesu, tako je Kristus po sv. krstu življenje naši duši; mi in Kristus smo si v rodu tako, da smo po njem sinovi božji iz gnade, on pa je Sin božji po natori, uči zopet sv. Janez Krizostom.

Ah! kako lepa je tedaj naša duhovna rožica: neumrjoča duša!

Svojo duhovno rožico in njeno lepoto torej poznamo, kdo je pa vrtnarica tej rožici? Poiščimo si jo; saj ravno njo hočemo spoznati v današnjem premišljevanji in njeno vrtnarsko delovanje smo si namenili ogledati. —

Ni je knali tako slabotne in nezmožne stvari, kakor je malo detice. Nič si ne more samo pomagati; umrlo bi, ako bi mu skrbna mati tako ljubeznjivo ne stregla. Zato je tudi ljubi Bog dal v srce dobrim materam toliko ljubezen, da male sirotice niso zapuščene. Velika je moč matrne ljubezni, vendar ona sama še ni tista vrtnarica, ki zamore prelepo rožico — neumrjočo dušo otrokovo tako oskrbljevati

in vzgojati, da bi tukaj v zemski dolini ves čas tako lepo rastla in cvetela, da bi potlej mogla v rajski vrt presajena biti. Vsaka dobra krščanska mati to sama čuti, in čem boljša je, tem bolj čuti, da jej je treba druge močnejše pomočnice, nebeške vrtnarice, ki bo preskrbela prežlahtni rožici dobre rahle zemlje ter jej zagotovila uspešno in lepo rast.

In kaj stori?

Pobožna mati poklada nedolžno dete v zibelko; vzdiguje ga iz zibelke ter ga pri tem svojem delu pobožno križa z znamenjem sv. križa; njeni duh pa se vzdiguje v pobožnih mislih in svetih zdihljivejših tje skoz oblake v nebeške višave pred Stvarnikov in Odrešenikov tron z gorečo prošnjo, naj dobrotljivi Bog to njeno nedolžno dete vedno vodi srečno skoz zemsko življenje in ga pripelje v nebeški dom. Mati moli za svoje dete. Zakaj pač moli za svoje dete? Sv. Duh pravi v sv. pismu: „*Gospodove oči so obrnjene v pravične in njegova ušesa v njih molitve*“ (1. Petr. 3, 12.); in zopet: „*Vaš Oče bo dal z nebes dobrega duha njim, ki ga prosijo.*“ (Luk. 11, 13.) Te besede božje katoliška mati dobro pozna, in zato prosi z molitvijo svojemu detetu „dobrega duha“, mali rožici — „dobre zemlje“. Že, ko ga je pod srcem nosila, je molila zanj; in tudi zdaj, ko ga gleda v zibelki, moli zanj; pobožna mati namreč vé, da z materinim mlekom bo svojemu otroku vcepila tudi svojega materinega duha in zato moli, moli pogosto; saj pač predobro vé, da bode ta njeni otrok vsikdar srečen, ako ga bode v njegovem življenji vedno spremljevala molitev in ljubezen do molitve. „*Kdor hoče lepo živeti, mora lepo moliti,*“ uči sv. Avguštín.

Otrok pa ne more vedno v materinem naročji in v zibelki ostati; kajti otrok raste krepko po telesu in duhu; kakor telo, tako tudi njegova rožica: neumrjoča duša! Kako se bo pač ta njegova rožica razvijala? Dobro ali slabo? Gotovo tako, kakor in kdor jej bode prilival v njegovem daljnem življenji; rastla bo in se razvijala lepo, — ali pa bode venela in hirala. Kje bi pa človek našel dobre in pripravne vode, s katero naj bi prilival svoji nebeški rožici, da se bo ona razvijala lepo in ne grdo? Modri Sirah (51, 18—20.) nam v sv. pismu odkriva in naznanja studenček, v katerem naj bi slehern človek zajemal in z njegovo vodo prilival svoji duhovni rožici: neumrjoči duši; on pravi namreč: „*Ko sem še mlajši bil, . . . sem modrosti očitno iskal v molitvi; prosil sem jo pred tempelnom in do konca jo bom iskal. In ona je svetela kakor zgodnji grojzd; in moje srce se je nje veselilo*“; tudi sv. apostelj Jakob (1, 5.) pravi:

„*Ako pa kdo izmed vas potrebuje modrosti, naj si jo prosi od Boga (z molitvijo) in dana mu bo;*“ in s temi besedami tudi odkriva skrivnostni studenček, v katerem si zamore kristijan zajemati dobre vode.

Po teh besedah nam toraj Bog sam naznanja vodo in določuje studenček, v katerem naj zajemamo in z njegovo vodo prilivamo svoji duhovni rožici: neumrjoči duši; molimo naj! Molitev toraj je po besedi božji naša prava vrtnarica, ki naši duši zna tako prilivati, da se bode razevetela v pobožnosti in svetosti tako lepo, kakor „zgodnji grojzd“. —

Toda! — naj človek s sveto vrtnarico: molitvijo še tako pridno in zvesto priliva svoji duhovni rožici, to vendar še ni dovolj; tudi hudobni duh noče za lenuha veljati in si vse prizadene, da bi zadušil vspesno rast in zabranil prelepo cvetje tvoji duhovni rožici.

Le poglej, predragi! v svoje srce in kaj vidiš, kaj čutiš v njem? Zdaj te obsipljejo misli, pri katerih se plaši tvoje mlado srce, rudeči tvoje mlado lice; — misli, katerih, ako jih pri luči sv. vere ogleduješ, se milo sramuješ; zdaj te misli drvijo v želje, ktere, ako bi se spolnile, bi ti bile gotovo v — sramoto, ako še kaj sramožljivosti imaš; zdaj te želje napeljujejo v djanja in dobro veš, kako težko jih je premagati! Glej, vse to in vse temu enako je gost, močno škodljiv plevel, ki se po zalezovanji hudobnega duha skuša ovijati okoli tvoje duhovne rožice: neumrjoče duše, da bi jej živeža odjemal in bi ovenela, za dobro otrpnela. Kaj je storiti? Neizogibljivo delo nastane; svojo duhovno rožico moraš oplevati teh ostudnih misli, želj, djanj. Jezus Kristus pride na pomoč v tej tvoji skrbi, v tem tvojem trudu; on namreč pravi o hudobnem duhu: „*Ta rod pa se ne izžene drugače, kakor le z molitvijo.*“ (Mat. 17, 20.) Molitve je toraj orožje zoper satanova zalezovanja; „*z molitvijo boš hudiča premagal,*“ pravi sv. Bernard; in sv. Janez Krizostom pravi: „*Če hudič vidi, da smo oboroženi z molitvijo, beži od nas, kakor beže roparji s ceste, ko vidijo prihajati oborožene vojake.*“ Poglej, poglej! toraj predragi! kako zala in vspesna vrtnarica je molitev, s katero boš lahko svoje srce opleval in oplel vsih hudobnih skušnjav! —

Kakor hitro je žlahtna rožica na vrtu v dobri zemlji, in si jej po potrebi lepo prilival in jo oplel vsakega plevela, glej! glej! kako zdravo, krepko in veselo raste kviško; in sicer dan za dnevom prihaja večja in lepša, da se nad njo veseli oko in srce; tako visoko priraste, da jej je paličike potreba v podporo; in res tudi umna vrtnarica rožico podpre z pripravno paličko. In zdaj raste ona v najlepši cvet, ki za ves obilni trud in za obilno skrb s svojo lepoto in

s svojo vonjavo oko in srce človekovo razveseljuje in Stvarnika hvali, da je toliko lepo stvar iz zemlje za človeka privabil.

Ali je pa tudi duhovni rožici: neumrjoči duši treba paličike, da bi je ne podrli vetrovi, ne polomili viharji? O kaj pa da! Tudi, tudi! In še močne, trdne paličike potrebuje. Ktera bi bila pač taka trdna podpora?

Jezus Kristus nam jo razodene. On pravi namreč: „*Kdor stoji, naj gleda, da ne pade.*“ (I. Kor. 10, 12.) Kaj pa potrebujem, da ne bom padel? Podpore, paličike potrebujem. In kakšne? Jezus pravi: „*Čujte in molite, da v skušnjavo ne pridete!*“ (Mat. 26, 41.) Vidiš toraj, predragi! da je po Jezusovih besedah zopet molitev blaga vrtnarica, ki tako krepko podpira in varuje tvojo duhovno rožico: neumrjočo dušo, da v skušnjavah, v britkostih, v priložnostih ne pade, ampak bo varno stala v najhujših viharjih in nevihtah. Pa še dalje govori Jezus. Pravi namreč: „*Prosíte in se vam bo dalo, iščíte in bote našli, trkajte in se vam bo odprlo. Zakaj slehern, kateri prosi, prejme; in kateri išče, najde; in kateri trka, se mu bo odprlo.*“ (Mat. 7, 7. 8.) Besede: prositi, trkati, iskati pa pomenijo, da mora molitev biti stanovitna, kakor mora tudi paličika stanovitno stati pri rožici. Tako tudi apostelj veleval, ko pravi: „*Molite neprenehoma*“ (I. Tes. 5, 17.); ker „*veliko premore stanovitna molitev pravičnega.*“ (Jak. 5, 16.)

In tako, preljubi! sem vam po besedah sv. pisma pokazal, kdo zamore biti dobra vrtnarica naši nebeški, duhovni rožici: neumrjoči duši; in spoznali smo, da nam sv. Duh molitev imenuje kot tako pripravno vrtnarico, ki zamore našo duhovno rožico zdaj tako lepo in vspešno oskrbljevati in pri telesni smrti presaditi na nebeški vrtiček! Pravi prijatelji in čistilci Jezusovi so zaupno izročevali svojo dušo tej zanesljivi vrtnarici: molili so neprenehoma; z molitvijo so prilivali svoji duši, z molitvijo so jo rešili iz nevarnosti in z molitvijo so dosegli nebeški sad: svetniki so postali, zveličali so se.

V lep in spodbuden izgled, v dokaz tega, kar smo se v današnjem premišljevanji učili, nam je med mnogimi, mnogimi drugimi sv. Margareta (28. januarija), ogrska princesinja. V času, ko je bil Bela IV. ogrski kralj in je ondi vladal od l. 1235—1270, so azijski Mongoli napadali in pustošili ogrsko deželo. Hudo bolj dobrega kralja grozna nesreča njegovega ljudstva. Kaj stori? K Bogu se obrne po pomoč. S svojo soprogo Marijo stori obljubo, da hočeta dete, ki jima ima v kratkem rojeno biti, Bogu posvetiti, ako bi hotel to nadlogo od dežele milostno odvrniti. In glejte! oboje se zgodi. Po

tej obljubi kraljeva mati moli še bolj ko do sedaj za svoje dete; moli zanj, ko je bilo še pod njenem sreem; moli zanj, ko ga gleda v zibelki. Margareta, t. j. biser, so rekli starši novorojeni princesinji. Z molitvijo za otroka upa kraljeva mati svojemu otroku vcepiti kal do pobožnosti; z molitvijo toraj mati pripravlja svojemu otroku „dobre zemlje“ za njegovo duhovno rožico; v molitvi toraj vidi kraljica mati najboljšo vrtnarico svoji hčerki.

Se je li materi zaupanje potrdilo, ali — splavalo po vodi? Po glejmo!

Ko je bila princesinja Margareta končala tretje leto svojega življenja, hočeta oče in mati svojo obljubo spolniti. V ta namen jo izročita v Vesprimu nunam v dominikanski samostan. Tukaj je toraj v varnem kraji, na dobri zemlji; zdaj pa ima začeti sama oskrbljevati svojo nebeško rožico; neumrjočo dušo. Kako kaj skrbi za njo? Jej kaj lepo priliva in pridno streže?

Njeno življenje pravi, da je le eno veselje poznala in to je bilo: veselje do molitve; z nunami je vedno molila in v kratkem si vse njihove molitve na pamet priučila. Tako zelo je ljubila molitev, da je vselej, kadar je šla memo križa, pokleknila in Jezusa počastila, večkrat ga je objemala in poljubovala ter klicala: „Gospod, tebi se izročim!“ Če je šla memo podobe Matere božje, je tudi pobožno pokleknila in odmolila češčenomarijo. Še več! Ko je bila preblaga deklica pet let stara, je že začela nositi raševinasto obleko in prepasovala se je s spokornim pasom. Tako zelo je pokorila svoje nježno telo, da so jej odsvetovali toliko pokorjenje. In ona? Vedno in vedno priliva svoji nebeški rožici z neprenehljivo molitvijo in najslajša sladkost so jej vsa ta ostra pokorila. Večkrat je rekla tovaršicam, ki so se hotele igrati: „Pojdimo v cerkev in častimo Boga in presveto Devico; to naj bo naše razveseljevanje.“

Bo pa rastla ta krasna rožica v vedni sreči? v vednem miru? Ne bo li hudobni duh si prizadeval vsejati kak plevel v njeno mirno zadovoljnost? Poglejmo.

Češki kralj Jurij pride na Ogrsko; spozna lepe lastnosti in čednosti prezale device princesinje Margarete in poprosi njenega očeta za njeno roko. Toda temu je obljava nasproti; kaj storiti? Slednjič se oče uda s tim pogojem, ako Margareta prostovoljno v zakon hoče. Oče pride in sporoči hčerki to gotovo nepričakovano novico. Ah! kolik strupen in bodeč in nevaren plevel prelepi rožici Margaretini! In Margareta? Svoji vrtnarici: molitvi potoži to žalost; molitvi izroči imenitno delo, naj ona popolno opleve in iztrebi ta grdi

plevel; moli in le moli. Kako se je kaj obnesla Margareti nebeška vrtnarica: molitev? Pogledajmo! Vsa pogumna in okreščana stopi pred očeta ter mu pravi: „Ah! blagi oče! Jezusu ste me obljubili in ponudili za nevesto, ko me še na svetu ni bilo; tudi jaz sama sem mu že obljubila vedno devištvo; in zdaj me silite ali prigovarjate, naj se izneverim in zavržem nebeškega ženina, kterega sem si prostovoljno izvolila? Oče! rečem vam, da tega jaz nikdar ne bom storila; da jaz nikdar v zakon ne bom stopila!“ Ko jej potem oče govori o četrti božji zapovedi, po kateri je ona svojemu očetu spoštovanje in pokorščino dolžna, požene nov plevel v prelepi in zdaj stiskani rožici. In Margareta? Svoji vrtnarici: molitvi potoži o tem novem plevelu; zopet dobro okreščana po njej odgovori očetu, da pač oče nima nobene pravice siliti jo k nezvestobi in ona tudi dolžna ni ubogati, ker jo oče sili v djanje, s katerim bi storjeno obljubo prelomila. Oče premagan odneha, — Margaretina vrtnarica: molitev je zmagala. Še bolj ko do sedaj se Margareta v daljnem svojem življenji ozira k svoji nebeški vrtnarici: molitvi; vedno jo ljubi; vedno jo goji; za pravo paličiko jo ima po vsih svojih potih in pri vsih opravilih. In do kakega sadu je nebeška vrtnarica: molitev Margareti pripomogla? Do najlepšega sadu! V 28. letu njene starosti jo je Bog poklical na odgovor in njena vrtnarica: molitev jo je iz zemeljskega vrta presadila kot dozorelo rožico na nebeški vrtiček; svetnico jo častimo; svetnico Margareto. Sv. Margareta! prosi za nas! — Vidite, taki sad prideluje duhovni rožici: neumrjoči duši nebeška vrtnarica: molitev.

Zatoraj rečem k sklepu: Nikdar ne zabimo, predragi v Gospodu! da nosimo v sebi žlahtno rožico: neumrjočo dušo; in tudi nikdar ne zabimo, kar sem vam danes po sv. pismu in po življenji svetnice Margarete pokazal, da ta naša nebeška rožica: neumrjoča duša neobhodno potrebuje vrtnarice, ako hoče enkrat priti kot rožica na nebeški vrtiček; in nikdar ne zabimo, da nobene druge vrtnarice v nebesih in na zemlji najti ni, ki bi to delo dovršiti utegnila in zamogla, kakor edino le: molitev. Molitev toraj naj nam bode vsikdar ljuba; molitev naj nas vedno spremlja po vsih potih našega zemskega življenja in spremila nas bode pred sodnji božji tron in tamkaj nas vsadila kot rožico na nebeškem vrtičku za vso večnost. Amen.

Janez Kobilica.

Prošnji teden.

V pondeljek.

Molitev — pastarica.

Prosrite in se vam bo dalo. Luk. 11, 9.

Eno izmed čvetero podob, v katerih nam Jezus Kristus opisuje nebeško kraljestvo, smo si včeraj ogledali; premišljevali smo namreč, da nebeško kraljestvo je kakor vrtec in duše zveličanih rožice na njem, med katerimi se Jezus Kristus kot nebeški vrtnar sprehaja, kakor nas uči sv. Duh, ki pravi: „*Moj ljubi se med lilijami pase.*“ (Vis. pes. 2, 16.) V tem premišljevanji sem vam pokazal pot na oni nebeški vrt ter rekel, da je ta pot molitev, ktero sem zavoljo tega imenoval duhovno, nebeško vrtnarico.

Danes si hočemo pa drugo teh čveterih podob ogledati; in sicer tisto, v kateri Jezus Kristus nebeško kraljestvo pripodobljuje hlevu; ovce v tem nebeškem hlevu, pravi, so izvoljeni božji, on pa je njihov pastir, ki jih bode vso večnost preskrbljeval z najboljšo pašo najslajšega nebeškega veselja. Kako zaželjen nam mora vendar biti ta Jezusov večni hlev! Kdo je, ki bi si ne želel, da pride kot ovčica vanj!

Pač radi bi postali mi vsi ovčice v Jezusovem nebeškem hlevu; ali vprašanje in skrb se nam vsiluje: Kako pač priti v ta sveti hlev, ker Jezus sam od njega pravi: „*Ozka so vrata in tesna je pot, ktera pelja v življenje.*“ (Mat. 7, 14.) Toda ni se nam ravno veliko bati, nam vernim kristijanom. Ne le izvoljeni v nebesih, tudi mi verniki, mi katoliški kristijani na zemlji smo po Jezusovih besedah njegova čeda; in torej je slehern kristijan že zdaj njegova ovčica. Oh! koliko čedo ima Jezus po vsem svetu!

Kaj pa čeda vsaka potrebuje? Znano nam je, kaj. Pastirja ali pastarico; kajti brez varuha bi bila v vednih in različnih nevarnostih. Kakor ovčice na pašnikih tudi mi Jezusove ovčice na duhovni paši potrebujemo pastirja ali pastarice, da se nam na paši zemskega življenja kaka nesreča ne bo pripetila. Oh! kako srečni bi bili, ali ne? — ko bi mi v tem svojem zemskem življenji imeli zanesljivega pastirja ali zanesljivo pastarico? In glejte, predragi v Gospodu! mi katoliški kristijani smo v tej zadevi popolno srečni. Jezus Kristus nam po današnjem evangeliju pravi: „*Prosrite in se vam bo dalo*“ in s temi besedami nam svojo namestnico na zemlji razkazuje, ki naj bi

kakor naša pastarica v Jezusovem imenu in z Jezusovo močjo nas katoliške kristijane v zemeljskem življenju vodila po dobri paši. O tej namestnici Jezusovi, o nebeški pastarici, hočem vam danes govoriti, in sicer pokazal vam bom, da je molitev kristijanu nebeška pastarica.

Pastir ali pastarica ima mnogo dolžnosti, ktere pa vse prav lahko zedinimo v tri poglavitne in te so: da pastarica, ki hoče dobra biti, svojo čedo vodi na dobro pašo; da jo varuje pred škodo in nesrečo; in da jo srečno vodi v domači hlev. Ako pa pravim, da je molitev kristijanova pastarica, in sicer pastarica v njegovem duhovnem življenju, mora toraj ona tudi te in take lastnosti imeti; drugače bi ona ne bila dobra pastarica. Toraj imamo poiskati, ali ima v resnici molitev lastnosti pastaričine? Po kateri poti bi vam jaz neki molitvene lastnosti razložil? Kako bi pač dokazal vam, da je molitev taka pastarica, ki svoje ovčice: pobožne molivce vodi na dobro pašo, jih varuje pred nesrečo in škodo, in jih pripeljala bode v hlev, v nebeški dom?

Kaj lahko, predragi v Gospodu! bom to storil. In sicer kako? Ne po učenem dokazovanju, tudi ne po globokem premišljevanju, ampak iz življenja svetnikov vam bom te molitvene lastnosti dokazal in pokazal vam molitev kot dobro pastarico kristijanovo, in v to sem si izbral sv. Paškala.

Paškal je bil rojen na Španjskem l. 1549. Bil je sin ubogih staršev, ki so si svoj živež preskrbljevali z obdelovanjem polja; denarja jim ni ostajalo, zato niso mogli tega sinčka poslati v šolo, akoravno je srčno prosil; doma ga tudi niso potrebovali, zato mora v službo. In kakšno dobi? Njegovi starosti primerno. Pastirček je postal in prav dober pastirček; zvesto pase svoje ovčice in vestno pazi vedno na nje. Ali je bilo pa to vse njegovo delo? O kaj še! Milo se ozira po ovčicah na dobri paši; sree njegovo mu pa na tihem prigovarja ter kliče: „Kako srečen bi bil ti, ako bi s svojimi ovčicami se pasel še ti!“ Da! pasel bi se že rad s svojimi ovčicami, ali kako? po kakšni paši? Pri svoji dobri materi se je bil naučil lepo moliti in pobožna mati so mu vedno na sree pokladali, da naj ja rad in obilno moli in se tako s svojim ljubim Jezusom pogovarja. Ta materin nauk mu zdaj stopi pred oči. Molitev, misli si, bi bila pač meni dobra paša, kakor travica mojim ovčicam! Ali kaj? Od čede ne sme, v cerkev ne more, — in vendar si želi tolikanj duhovne paše njegovo nedolžno sree! Kaj stori? Ljubezen je znajdljiva. Na

svoji paličiki si je izrezljal znamenje sv. križa in neko Marijino podobo po svoji učenosti; to paličiko je zasajal v zemljo in pred njo opravljal svojo molitveno pobožnost tako goreče, ko da bi klečal v cerkvi pred Najsvetejšim.

Vidite! tako si je Paškala pridobil tovaršico, in ta je bila molitev; njegove ovčice so se pasle po travici, on pa v molitvi; on je bil pastir ovčicam, molitev pa njemu pastarica.

Zdaj pa poglejmo, na kakšno pašo je Paškala vodila njegova pastarica: molitev?

Njegovo življenje pravi, da njegovi domači niso nad njim zapazili nikdar nobene takih napak, kakoršne se le prepogosto slišijo ali vidijo pri pastirjih; on ni klel, se ni rotil; on se ni prepiral, ni lagal; on se ni nikdar vdeleževal norčij svojih mladostnih tovaršev; nasprotno odgovarjal jim je od takih neprilicnih nerodnosti. — Čutilo za pravico je bilo v njegovem srcu tako globoko vkoreninjeno, da je vsako škodo, katero bi bila njegova čeda, ako tudi brez njegovega zadolženja, na polji ali travnikih storila, sam iz lastne pičle in težko zaslužene plače poravnal. — Silo visoko je cenil čednost čistosti in skrbel je z največo gorečnostjo, da bi si jo ohranil. — Tudi ljubezen do bližnjega pozna njegovo sree. Pičlo hrano, katero dobiva tje na pašo, si pritrjuje in ubogim deli; daje tako bogato, da sam pri tem večkrat lakoto trpi.

S takim življenjem, ki se je vedno zboljševalo, kolikor je bolj rastel v letih, si je Paškala pridobil popolno ljubezen gospodarjevo in svojih tovaršev; in sploh so ga že „svetega ovčarja“ imenovali. Paškalu pa ne dopada služba. Zakaj neki ne? Semtertje vendar sliši in vidi kako razujzdanost pri domačih ali pri pastirjih in močno ga žalijo taki grehi; tako zelo, da bolj in bolj pogosto, kar v eno mer zdihuje k svoji duhovni pastarici: molitvi, naj bi mu ona preskrbela boljšo pašo, tako, na kateri bi zamogel laglje in zvestejše Bogu služiti iz vsega srca.

Kaj pravite, sliši, — usliši mar njegova pastarica njegov glas? Poglejmo! Paškala si je bil sprosil sprejem v samostan in je postal samostanski brat. V samostanu je zdaj in sam je pravil, da tukaj popolno zadovoljen živi, ves, ves utopljen v molitvi.

Vidite, predragi! nad Paškalom, na kako dobro pašo ga je njegova pastarica: molitev vodila! Pač dobra pastarica mu je bila! —

Druga lastnost dobre pastarice, rekel sem, je ta, da ona varuje svojo čedo, svoje ovčice pred škodo in nesrečo. Ima li molitev tudi to lastnost? Poglejmo dalje.

V samostanu toraj je Paškal. Je mar pa tukaj brez skrbi, brez nevarnosti? Od zunaj pač! Kaj pa od znotraj? Od te strani pa ne tako; zakaj hudič, skušnjavec si zna vsaka vrata odpreti. In ta nevošljivi in sovražni hudobee, nezadovoljen, da Paškal varovan po svoji dobri pastarici: molitvi le kar nič ne pada v njegovo oblast, poskusi ga s skušnjavami. Enkrat se mu prikaže v podobi angelja varha in ga slepi s svojimi zvijačami. V drugič se mu prikaže v podobi sv. Frančiška in ga skuša zmotiti. Zopet se mu prikaže v podobi Device Marije, da bi ga po takih prikaznih spravih v napuh. Celo v podobi Jezusa Kristusa s križem se mu prikaže; Jezusa vidi vsega v krvi in v ranah, ki mu pravi, da pride k njemu zato, da mu s tem razodene svoje spoštovanje in svojo ljubezen do njega, ker je on edini na vsem svetu, ki ž njim trpečim tudi trpi! Kolika skušnjava! Kolika nevarnost! Kolika priložnost, da zaide Paškal v napuh! — v nečimernost! — v mlačnost! — iz mlačnosti v greh! — iz greha v satanovo gnjezdo! In Paškal? Kaj stori? Svojo pastarico: molitev popraša za svet; svoji pastarici se priporoči in po svoji pastarici: molitvi spozna po božjem razodenji to strahovito skušnjavo ter zakliče: „Beži, satan! Kako se predrzneš k meni priti v podobi njega, od kterega si tako sramotno premagan bil!“ In satan zbeži med grozovitim rujojenjem in od zdaj na dalje si svoje moči nad Paškalom nikdar več ne poskusi.

Pastarica: molitev je toraj Paškala obvarovala pred pretečo nesrečo; obvarovala pred škodo, v kakoršno ga je hudič hotel pahniti. Ali ni toraj nad Paškalom spolnila molitev druge pastirske lastnosti? Ali ni bila toraj tudi od te strani molitev Paškalu dobra pastarica? O gotovo! Toda ne le dobra, ampak najboljša! —

Slednjič, rekel sem, mora dobra pastarica svojo čedo na večer srečno domu pripeljati; skrbeti, da prav nobene ovčice ne zgubi. Tudi molitev, ako je ona res dobra pastarica, mora svojega varovanca na večer življenja gotovo pripeljati v nebeški hlev.

Ali je opravila pastarica: molitev to svojo dolžnost Paškalu? Poglejmo!

Leta so hitela hitro in Paškalu se začne bližati konec življenja; in zdaj je na pastarici, kam ga bo ona pač pripeljala. Paškal čuti konec življenja in kaj stori? V roko vzame sv. križ in sv. rožni venček ter moli, moli lepo, moli goreče; in med molitvijo izdihne svojo dušo. Kam je pač peljala njegova zvesta duhovna pastarica njegovo dušo?

Sveta zgodba pravi, da je njegovo truplo ostalo nestrohnjeno več let; in mnogi čudeži so se zgodili na njegovem grobu; po takih

očitnih znamenjih božjih spozna sv. cerkev, da je Paškal pač že v nebeških višavah in ga l. 1690 razglasi za svetnika. Vidite! Dobra pastarica je bila Paškalu molitev, ki ga je srečno pripeljala domu: v nebeški hlev. Sv. Paškal! prosi Boga za nas!

V življenji sv. Paškala toraj kaj jasno vidimo lepo lastnost molitveno; spoznamo, da je molitev kristijanu res dobra pastarica.

Predragi v Gospodu! Paškal je bil pastirček svojim ovcam; in sam sebi je pa izbral molitev za pastarico, ki naj bi njegovi duši tako stregla, kakor je on stregel svojim ovčicam. Slehern človek, slehern kristijan je pa tudi pastirček in sicer pastirček svoji duši v njenem boji za čednost zoper greh vse dni svojega zemskega življenja; v tem boji slehern potrebuje tovaršice: pastarice, ki naj bi mu dobro oskrbljevala njegovo ovčico: neumrjočo dušo. Pri sv. Paškalu smo izvedeli in spoznali zvesto njegovo pastarico, ki ga je v zemskem življenji zvesto vodila po dobri paši in na konec življenja pripeljala v nebeški hlev. Po zgledu sv. Paškala si tudi mi izvolimo molitev za pastarico vse dni svojega zemskega življenja; molimo, prosimo radi Jezusa potrebnih pomočkov za pobožnost in večno življenje. Saj nas k temu Jezus sam opominja v današnjem evangeliju, ko pravi: „*Prositate in se vam bo dalo*;“ Jezus sam torej nam priporoča molitev kot dobro pastarico, ki nam bo vse potrebno pridobila za čas in za večnost. Molitev torej naj bode zdaj naša pastarica in mi bodemo prave Jezusove ovčice zdaj na zemlji in unkraj groba v večnosti. Amen.

Janez Kobilica.

V torek.

Molitev — družica.

Prositate in se vam bo dalo. Luk. 11, 9.

Pri evangelistu Matevži (22.) nam sv. Duh pravi, da je nebeško kraljestvo nekaka ženitnina, na kateri gospodar: ženin povabljene z različnimi dobrotami razveseljuje; in v skrivnem razodenji (19, 9.) zopet pravi: „*Blagor njim, kateri so na ženitno večerjo Jagnjetovo poklicani*.“ Jezus Kristus, Jagnje božje, božji Ženin je pa svojim nevestam: dušam katoliških kristijanov dvojno večerjo pripravil; in

sicer eno na tem svetu in drugo v večnosti. Večerja na tem svetu obstoji iz vsih duhovnih dobrot, katerih se udje sv. cerkve vdeležujejo, ki so: Kristusovi nauk, sv. zakramenti, in zlasti najsvetejši zakrament, ki se še posebej imenuje „sveta večerja“; večerja v nebesih pa je pripravljena izvoljenim božjim in ta obstoji v večnem zveličanji, v gledanji in vživanji Boga samega.

Mi katoliški kristijani smo povabljeni k obojni večerji; še več! Pri eni, pri ženitvanjski večerji na zemlji že sedimo; da pa tudi k drugi, k ženitnini nebeški pridemo, se moramo pa v tem življenji prizadevati; in to srečo bomo dosegli, ako bomo vse dušne sovražnike srečno premagali

Kdo bi si pač ne želel, priti še k drugi, večni ženitnini v nebeškem kraljestvu! Saj še na zemlji človek z veseljem sede kot svat k ženitvanjski mizi. Toda kako? po kateri poti bi bilo pač mogoče doseči toliko srečo, čast in slavo?

Poglejmo v domače življenje. Poglej ženina, ki stopa k poroki! Stopa li sam? Ali ne gre ž njim družica? — Poglej nevesto! Ali stopa mar sama? Tudi ne! Drug jo pelja. Primerjajmo to svetno navado naši nebeški priliki in dala nam bo nauk, da, ako hočemo mi vstopiti k nebeški ženitni večerji, naj tudi ne pridemo tje sami, ampak naj spremlja nas tudi družica; in sicer taka, ki bo imela pravico, nas posaditi za svatovsko mizo pri nebeški ženitnini. Zamore li, predragi! katoliški kristijan dobiti si tako družico? Jezus Kristus nam v današnjem evangeliji to vprašanje odgovarja, ki pravi; „*Prositate in se vam bo dalo.*“ Prosimi, moliti toraj moramo in v molitvi, z molitvijo si bomo dobili tako družico. Molitev torej je po besedah Jezusovih kristijanova družica, ki nas popelje k nebeški ženitnini; o tej imenitni, skrivnostni resnici bom govoril danes, in sicer pojasnil vam bom: da je molitev v resnici kristijanu taka družica, ki ga zamore pripeljati k nebeški ženitnini.

Kakor včeraj, tako bom storil tudi danes; ne po učenem razlaganji in z učenimi dokazi, ampak po domače vam bom pojasnil izrečeno skrivnost, da je namreč molitev katoliškemu kristijanu nebeška družica; v zgledu iz življenja svetnikov vam bom pojasnil to za nas veselo skrivnost in važno resnico. In v to sem si izbral svetnika sv. Stanislava (7. maja), škofa in mučenika v Krakovem na Poljskem.

Stanislavovi starši so bili že trideset let v zakonu, pa bili so še brez otrok. Bili so zelo bogati in oba. oče in mati, iz imenitnih

rodovin; zato so si še toliko bolj želeli zaroda. Kaj store? Oba, oče in mati, pošiljata neprenehoma goreče prošnje in molitve k mogočnemu Stvarniku, naj ju milostljivo usliši in jima spolni te želje. In glejte. Molitev je bila uslišana in Stanislav zagleda luč sveta l. 1030. Stanislav torej je bil rojen od katoliških pobožnih staršev, ki so si ga sprosili z molitvijo in ga z molitvijo tudi darovali Gospodu. Ali ni torej molitev staršev bila v resnici prava družica, ki je Stanislava pripeljala k Jezusovi večerji na zemlji? To je pač jasno: da!

Do ene ženitnine, do Jezusove ženitnine na zemlji torej je že dospel Stanislav po molitvi pobožnih staršev; k drugi ženitni večerji, k ženitnini nebeški si mora pa še priboriti vstop. In rekel sem, da sam ne bode mogel priti človek k ženitnini nebeški, ampak da zamore priti le z nebeško družico — z molitvijo.

Poglejmo torej v življenje njegovo, ali je in kako je njega nebeška družica: molitev vodila po zemlji, da ga je pripeljala k nebeški ženitnini, kjer ga častimo svetnika.

Sv. zgodba nam pripoveduje, da si je Stanislav po zgledu in naku svojih staršev izbral molitev za tovaršico in prijateljico, za družico, ki ga je po vsih potih celega življenja potem zvesto spremljevala. In kako? Poglejmo.

Stanislav je majhen deček. Iz skušnje kaj dobro vemo, kako zelo je mnogokrat tudi otrok že razposajen, hudoben! In naš Stanislav? Njegova družica: molitev stoji vedno zraven njega in zvesto čuje, da bi se pač nobena otroška, še tako majhna hudobija ne prišla v njegovo mladostno srce. In družica: molitev je pri njem dosegla tudi popolno svoj namen. Mladi Stanislav bil je vedno le doma; svojim staršem bil je na migljej pokoren; za otroške igre ni čisto nič maral; do drugih bil je zelo prijazen, do sebe pa zelo oster; in razun pogoste in obilne molitve si je nakladal še različna pokorila. Tako n. pr. si je močno pritrgoval pri jedi, — in za posteljico so mnogokrat služila gola, trda tla.

Stanislav je dorastel v šolarja. Starši ga pošljejo v visoke šole v mesto Gnezen. Oh! kolika nevarnost je mlademu človeku ptuj kraj! Oh! koliko mladih ljudi se je že spridilo in onesrečilo tam na ptujem, daleč od očeta in matere! In naš Stanislav? Ostal je na ptujem tak, kakoršen je bil doma. Za šolo spolnuje v prvo svoje dolžnosti; in kar mu prostega časa ostaja, obrača ga v molitev. Kakor doma, tudi na ptujem stoji molitev kot njegova družica vedno pri njem in ne miruje ga opominjevati in vabiti, dokler vsaki dan vsih svojih navadnih pobožnosti ni opravil. Kako blaga družica mu je bila pač molitev!

Stanislav se je izšolal; in sicer izšolal tako učeno in izvrstno, da so njegovi učenci občudovali njegovo učenost in spretnost. Oh! kolika nevarnost zopet za mlado srce! Kdo ne vé, kako lahko pride napuh in z napuhom zaničevanje vsega božjega v tako srce, ki le hvalo in slavo o sebi čuje! Oh! koliko se jih je že potopilo v greh, in z grehom v pogubljenje, ki so se udali zapeljivi, posvetni hvali! In naš Stanislav? On ostane, kakoršen je bil, posvetna slava in čast ga ne more kar nič omamiti; ponižen, prijazen, pobožen ostane tudi zdaj. Odkod tolika stanovitnost in ta nespremenljivost? Družica njegova: molitev čuje vedno in skrbno nad njim; vedno stoji zraven in mu kliče s sv. Duhom: „*Ne ljubite svetá, ne tega, kar je na njem. Ako kdo svet ljubi, Očetove ljubezni ni v njem.*“ (1. Jan. 2, 15.)

Stanislav se po dokončanih šolah vrne nazaj na očetov dom. Zdaj ga zadene britka zguba; starši mu odmrjó. Kako trda poskušnja je dobremu otroku očetova in materina smrt! In našemu Stanislavu? V molitvi si umiva svoje solzne oči in z molitvijo si tolaži trpeče srce. In njegova zvesta družica: molitev mu kliče hladilno dan za dnevom: „Boš li žaloval vedno nad njimi, ki jih je Bog k sebi vzel iz trpljenja v počitek? Hočeš mar Bogu braniti in očitati, da je k sebi vzel, kar je bilo njegovega?“ In res umiril se je Stanislav, ves vdal v božjo voljo. Pač preblaga družica!

Stanislav postane po smrti svojih staršev gospodar in lastnik bogatega premoženja. Glejte, nova nevarnost za mlado srce! Bodi Bogu potoženo, da jih je bogastvo že toliko izneverilo Jezusu in pridobilo Jezusovemu sovražniku! Kaj pa Stanislav? V tem velikem svojem bogastvu zapazi tudi veliko nevarnost in zapeljivost, kakor pravi apostelj Pavel: „*Kteri hočejo obogateti, padejo v skušnjava in v zadrego hudičevo in v veliko nepravdnih in škodljivih željá, ktere potopé človeka v pogubljenje in končanje.*“ (1. Tim. 6, 9.) In zato mu stopi njegova družica zopet pred oči in mu kaže način in namen, kako in zakaj naj se obrača zemeljsko bogastvo; in dan za dnevom kliče mu po sv. Duhu: „*Ako hočeš popolnoma biti, idi, prodaj, kar imaš, in daj ubogim, in boš zaklad imel v nebesih.*“ (Mat. 19, 21.) Voliti je toraj zdaj Stanislavu med bogastvom in uboštvom; med mamonom in Kristusom. Svet mu prigovarja po svoje, in nebeška družica zopet po svoje. Kteri bo zmagal? Sv. zgodba pravi, da je Stanislav vse svoje posestvo razdelil ubogim, sam pa se svetu umaknil v samostan. Glejte, nebeško zmago nebeške družice Stanislavove!

Stanislav postane mašnik, postane škof. Nova nevarnost, nova priložnost do napuha in gospodovalnosti! Oh! kolikterim je že visoka

čast in visoka stopinja zmešala um, odvezla ponižno modrost in vsadila svojevoljnost v srce, v katerem je poprej gospodinja bila sv. volja božja! Kako pa se véde Stanislav na tej visoki stopinji? Kot škof predobro pozna besedo božjo; in njegova nebeška družica: molitev mu prav jasno razsvitlja duha in zvesto nagiba njegovo voljo k splovanju Jezusove besede: „*Ako hoče kdo prvi biti, bodi vsih najposlednji, in vsih služabnik*“ (Mark. 9, 34.); in v resnici ni bilo med duhovniki bolj ponižnega in bolj postrežljivega vsim v vsih rečeh, kakor je bil škof Stanislav. Glejte, kako lepo in zvesto je družica: molitev Stanislava vodila po poti ponižnosti za učenikom Jezusom! Zvesta družica v resnici!

Stanislav je s svojo škofovsko častjo in službo pa prejel tudi veliko dolžnosti. In te vse, kako jih spolnuje? Sv. zgodba nam pravi, da drugega veselja ni poznalo njegovo srce, kakor to, da je opravljal daritev sv. maše; delil sv. skrivnosti, oznanoval besedo božjo, pregreho in hudobijo zatiral in ubogim pravi oče bil. Delal je kakor zapoveduje škofom sv. Duh po aposteljnu Pavlu, ki pravi: „*Škof mora biti nesvarljiv . . . in dober gospodar svoji hiši.*“ (1. Tim. 3, 2. 4.) In kako je zamogel biti toliko zvest služabnik božji? Njegova nebeška družica: molitev mu je vedno na strani stala, ker ravnal je vestno po aposteljnovih besedah: „*Molite neprenehoma.*“ (1. Tes. 5, 17.)

Stanislav se je pokazal „dobrega gospodarja“, seosebno v tej-le nevarni in neprijetni priliki. Tedanji poljski kralj Boleslav II. je živel zelo pohujšljivo in je kar očitno pohujšanje dajal. Svetega škofa ta hudobni zgled zelo boli. Kaj je storiti? Molčati? Tega ne sme! Posvariti? To je težko in neprijetno! Kaj pa vendar? Stanislav se obrne in neprenehoma obrača k svoji nebeški družici: molitvi, in milo prosi, naj mu pri nebeškem tronu božjem ona sprosi potrebnega duha, razsvitljenja in moči. In molitev mu sprosi oboje: razsvitljenje in moč. Živo mu pred oči stopijo odločne besede sv. Duha, ktere apostelj Pavel govori škofu Timoteju in se glasé: „*Oznamuj besedo; . . . bodi si priložno ali nepriložno.*“ (2. Tim. 4, 2.) In po nebeški družici pokrepan stopi neboječ pred kralja in mu očita njegove velike pregrehe: zoper čistost, zoper pohujšanje svojih podložnih, zoper Boga in zoper samega sebe, ker hiti v večno pogubljenje; opominja ga tudi ljubeznjivo k spoznanju in k pokori. In Boleslav? Otrpnen grešnik je že on; on zaničuje besedo; zasramuje svetega moža in mu žuga s smrtjo. In Stanislav? V tej nevarnosti mu zopet njegova družica: molitev pomaga; v spomin mu pokliče besede Jezusove, ki pravijo: „*Blagor vam, kadar vas bodo kleli in preganjali, in vse hudo zoper*

vas lažnjivo govorili zavoljo mene“ (Mat. 5, 11.), in po tej enkrat začeti poti opravlja dalje svojo dolžnost proti kralju in mu nadalje očita njegov greh. Ali ni bila v resnici molitev Stanislava zvesta družica, ki ga je vedno učila in opominjevala, da naj stori, kakor Kristus zapoveduje? O gotovo, da je bila!

Stanislav toraj vé, da mu je smrt zažugana. Pozna pa tudi srdito in hudobno kraljevo srce, in vendar? Ničesar se za se, za svoje zemeljsko življenje ne boji; boji se le „njega, ki zamore dušo in telo pogubiti v pekel.“ (Mat. 10, 28.) Njegova družica: molitev, pri kateri vedno tolažbe išče in tolažbe najde, mu stoji tudi vedno na strani in mu ljubeznjivo šepeta v srce v toliki nevarnosti: „Vsi, kteri hočejo pobožno živeti v Kristusu Jezusu, bodo preganjanje trpeli.“ (2. Tim. 3, 12.)

Stanislav se toraj z molitvijo pripravlja za zadnji boj. V cerkvi sv. Mihela ravno moli. Boleslav zve o tem in tje hiti — kjer v molitvi vtopljenega ogleda škofa Stanislava. V molitvi se razveseljuje sveti mož; in v tem trenutku — umori hudobni kralj sam svetega moža. In molitev, Stanislavova družica, spremi njegovo dušo pred sodnji stol in od ondod pelja in pripelje ga k nebeški ženitnini, kjer jo posadi na kraljevi sedež med nebeške svate; kajti svetnika ga častimo. Sv. Stanislav! prosi Boga za nas!

V življenji tega svetnika, škofa in mučenca Stanislava, smo videli, kako različne in nevarne okolnosti zamorejo človeka zadevati na tem zemskem potovanji in vojskovanji za nebesa. Bi bil li ubogi človek Stanislav zmagal tako slavno in srčno vselej, sam brez više pomoči? Gotovo ne! ker pravi sv. Duh, „da le v Bogu zamoremo vse.“

Kakor Stanislav, tako ima tudi slehern človek težavno pot hoditi proti nebesom. In bodemo li srečno prehodili? — in vstopili k nebeški ženitnini? Tudi nam velja, da le v Bogu, le z Bogom. „Prosíte, in se vam bo dalo“ pravi nam vsim Jezus Kristus. Molimo tedaj radi, molimo pogosto, molimo neprenehoma po zgledu sv. Stanislava; molitev naj nam bo vedna družica zdaj, ko smo povabljeni pri Jezusovi ženitnini v sv. katoliški cerkvi in upati smemo, da nas bo tudi srečno pripeljala k nebeški ženitnini, kjer nam je pripravljeno večno neskalsjeno veselje. Amen.

Janez Kobilica.

V sredo.

Molitev — vratarica.

Prosrite in se vam bo dalo. Luk. 11, 9.

Evangelist Janez nam v skrivnem razodenji (21.) opisuje veličastvo božje, kakoršno je videl v nebesih. In ko nam to božje veličastvo opisuje, pravi, da je kakor mesto in ga imenuje tudi „sveto mesto Jeruzalem“; to mesto, pravi nadalje, ima okoli in okoli velik zid in po troje vrat na vsaki svojih čvetero strani, kajti zidano je na štiri vogle. Ves zid je zložen iz najdražjega in najlepšega kamenja; in v mestu sije najsvitlejša razsvitljava, ki pa ne prihaja od kake luči, ampak od božjega Jagnjeta. Vrata, pravi dalje, so vedno odprta in se ne zaperajo po noči, ker ondi noči ni in je vekomaj ne bode.

Tako vabljivo nam opisuje sv. Janez, kar je videl; tako popisuje nebeško mesto, kjer hoče Bog svoje zveste vekomaj razveseljivati. Pač srečen tisti, ki bo vstopil skoz vrata v to mesto! Bo li pa vsak? O, gotovo ne! kajti Jezus sam pravi: „*Veliko je poklicanih, malo le izvoljenih.*“ (Mat. 22, 14.) Kdo vendar bode pa toliko srečen, da bo vstopil?

Ako si mi te evangelistove besede iz skrivnega razodenja po človeški mislimo in jih po človeški presodimo, bomo pač smeli reči, da bo nekdo moral pri onih vratih biti vratar ali vratarica, ki bo v to pripravne došle sprejemal in skoz vrata spremljal v sveto mesto. Kdo neki bi bil tak vratar ali taka vratarica? Jezus Kristus nam to vprašanje odgovori v današnjem evangeliji, ko pravi: „*Prosrite in se vam bo dalo.*“ Jezus Kristus toraj pravi, da s prošnjami, z molitvijo si bomo sprosili vstop skoz ta vrata v nebeški Jeruzalem. In o tej sveti skrivnosti hočem danes zopet govoriti in sicer pojasnil vam bom: da je molitev kristijan u vratarica, ki mu bode odprla vrata v nebeški dom.

Ali veste kaj je to: vratarica? Pri cesarskih, kraljevih in drugih zelo imenitnih hišah; pri papežu, škofu in pri drugih imenitnih cerkvenih dostojanstvenikih se ne more tako po domače priti v hišo ali sobo, v kateri taki gospodje stanujejo, kakor se obiskujemo mi po hišah; ampak vsak, ki želi k takemu velikemu gospodu vstopiti s kakim opraviлом ali s kako prošnjo, mora ondi postavljenemu služabniku povedati svoje ime, ki potem k svojemu gospodu gre in pove,

da nekdo prosi, da bi smel vstopiti. Ako visoki gospod dovoli, potem zamore prosilec še le vstopiti; ta služabnik: vratar mu odpre vrata in mu pokaže sobo, v katero naj vstopi.

Ali pa tudi drugače. Pri nekterih hišah imajo pa vežna vrata vedno zaprta; in kdor želi v tako hišo vstopiti, mora za zvonček pri vratih potegniti; na to pride v to postavljeni služabnik: vratar ali vratarica in odpre zaprta vrata.

Zdaj, ko poznamo pomen in delo vratarjevo, kaj pravite, kakšne lastnosti mora pač imeti taki služabnik: vratar ali vratarica, da bi ga smeli dobrega imenovati in bi on v resnici tudi dober bil? Od slabega tako ne govorimo, ker slabega služabnika tako nihče ne mara. Mislim, da dober vratar ali dobra vratarica bi bil tisti, ki bi vedno čul pri vratih, da bi prišlemu lahko takoj odprl, ko bi ta potrkal ali pozvonil; potem tisti, ki bi vselej z veseljem, ne pa godrnjaje postregel, ako bi tudi zaporedoma odpirati moral; in slednjič tisti, ki bi vestno zapiral vrata, da bi se njegovemu gospodu kakšna nesreča ne pripetila. Ako bi imel vratarski služabnik take lastnosti, mislim, da bi ga že smeli dobrega služabnika imenovati.

Rekel sem pa, da Jezus Kristus govori, da so nebesa kakor veliko mesto; in da mora vsak skoz vrata v to mesto; vratarica pri teh vratih, rekel sem nadalje, je pa po besedah Jezusovih v današnjem evangeliji sveta molitev; ako je toraj v resnici sveta molitev dobra in zvesta vratarica, mora tudi pred omenjene lastnosti imeti. Ali jih ima? Poglejmo.

In to skrivnostno resnico naše svete, edino zveličavne vere vam bom zopet razjasnil po domače, po zgledu iz življenja svetnikov; izbral sem si v to svetnika sv. Tomaža Akvinskega (7. marcija), enega najbolj učenih cerkvenih učencikov; v njegovem življenji bomo videli, kako čudovito, in tudi zvesto je njemu nebeška vratarica: molitev odpirala njegove srčne, svete želje.

Sv. Tomaž Akvinski je bil rojen l. 1225 na Neapolitanskem iz grofovske rodovine. Bil je deček bistre glave in ob enem zelo pobožnih čutil, tako, da je že v svoji nežni mladosti razodeval, da ni kar kaj navadnega v njem. Kdorkoli ga je videl, občudoval je mladega Tomaža. Čas je prišel, da je dorastel za šolo; in njegovi starši ga pošljejo tu v višje šole, da bi se ondi popolno izšolal. Njegovo pobožno srce vidi po šolah in med šolarji marsikaj, kar njegovemu nedolžnemu očesu in sreju ne dopada; sliši tudi marsikaj, pri čemur rudeči njegovo deviško lice. In Tomaž? Potegne mar s součenci? v greh? O kaj še! Čas celega dneva si lepo razdeli; nekaj ga ima

za šolo, nekaj za študiranje in drugega za molitev. Z molitvijo si upa kakor s ključem odpreti vir učenosti in vir svetosti, po čemur obojem se z vso močjo ozira njegovo sree. Ni bil namreč šolar Tomaž Akvinski, kot marsikteri njegovih vrstnikov. Marsikteri šolar si je ogledoval pozemeljsko življenje, posvetno čast in bogastvo, katero si pridobival bode potem, kot se bo do dobrega izšolal, — in Tomaž Akvinčan pa je v svojem srcu gojil vse drugačne misli in želje. Kakšne neki?

Ena njegovih željá je bila, da bi postal menih; druga s to v zvezi, da bi si ohranil vedno devištvo. Ali si je li s ključem svete molitve odprl obe te sveti želji? Prvo svojo željo razodene staršem. Čudno iznenadi ta beseda Tomaževe starše, ki si želé v svojem sinu izrediti posvetnega učenjaka, ki bi bil čast in slava imenitni rodovini. Kratko malo mu tega ne dovolijo in pravijo, da mu nikdar dovolili ne bodo. Tomaž vidi, da bo težko izpeljal svojo srčno željo; ali mar pa obupa zato? in zavrže to svojo željo? O kaj še! On si je molitev izvolil za svojo tovaršico in pomočnico; v njej vidi ključ, ki mu bo odprl tje, kamor si tako prisrčno želi. Goreče moli in moli, da bi Bog srce in voljo staršev preobrnil. Slednjič se brez dovoljenja staršev vpiše v samostan častitih dominikanov v Neapolu. Ko mati to novico zve, se vsa razsrjena odpravi na pot po sina Tomaža; ali ta je med tem časom že odšel iz tega samostana in hiti v drugega, v mesto Pariz. Razsrjena mati pošlje za Tomažem dva njegovih bratov, da ga na poti dohitita in k njej pripeljeta na domačo grajščino. Kmalu dohitita brata Tomaža in kar v njegovi samostanski obleki peljeta na očetovo grajščino. Ko mati svojega Tomaža ugleda, se silno razveseli, ker za trdno pričakuje, da ga bode po tej ali onej poti že odvrnila od te njegove trmoglave misli. Kaj stori? Prosi; obljubuje; žuga; a vse zastonj. Tomaž se ne dá ganiti. Kar sama ne doseže, to upa po Tomaževih sestrah. Toda tudi te dve nič ne opravite pri svojem mladem bratu. In kako to, da ne? Tomaž v vsem tem nadlegovanji molčé potrpi in drugega ne dela, ko prosi in moli. Molitev mu je ključ, s katerim upa zanesljivo odpreti in presukati sree svojih staršev. Ko domači vidijo, da je ves njihov trud zastonj, Tomaža dva njegova brata zapreta kakor jetnika v grajščinski stolp. Tukaj je še le na pravem mestu! Sam je, zaprt je; nihče ga ne nadleguje in mu časa ne krade, ktereга vsega obrača v molitev; s tim ključem: z molitvijo upa zanesljivo odpreti vrata svoje ječe in ravno tako tudi samostanska vrata. Toda za zdaj se je Tomaž zmotil; in njegovi ga hočejo po zvijači zapeljati v hudobijo in po tej od

samostanskega življenja. Kaj storé? Slaboglasno žensko, ki je pa zelo krasne telesne lepote bila, zapró k njemu v stolp; češ, po storjenem grehu se mu bo ohladila želja po samostanu in vnelo hrepenenje po svetu. In Tomaž? Tomaž pa spoznavši skušnjavo in nevarnost, poklekne in moli, moli goreče; z molitvijo si hoče odpreti vrata, da srečno ubeži in se reši iz tako hude dušne zadrege. In čujte! Tomaž poseže v peč, in z gorečim ogljem v roki prepodi nadležno zapeljivko; potem si z drugim ogljem zarisa na steno znamenje sv. križa, poklekne, se zahvali in goreče prosi Jezusa v zdihljajih in solzah, naj mu dá milostno tisto gnado, da bo stopil od tukaj v samostan in ohranil si deviško čistost, kakor je bil že poprej z obljubo se zavezal, deviško živeti. Moli in po molitvi zadremlje. Med spanjem pridejo pa angeljci iz nebes; ga s pasom deviške čistosti prepašejo in ga zagotovijo, da je Jezus uslišal to njegovo molitev in da bode ostal tudi devica. Ta Tomažev pas hranijo še sedaj v Verčelskem samostanu dominikanov.

Dve leti nekako je ostal Tomaž v takem položaji, na takem trnji v očetovi hiši; on se ne smili ne domačim, ne samemu sebi; le svojo željo hoče spolniti: v samostan želi.

In ko vidi, da le ne gre, kaj stori? Opeša? Otrpne? Spremeni misel in se uda? O kaj še! On se drži vedno nebeškega ključa in moli neprenehoma; upa naj trdneje, da bo uslišan. Je li bil? Ko njegovi starši vidijo, da se trudijo zastonj, ter sebi in sinu žalosti nakladajo in množe, se slednjič vdajo in Tomaž gre iz ječe, gre iz domače hiše v samostan.

Vidite, kak zvest ključ je bila molitev Akvinčanu v vsih njegovih britkosti! Vidite, kako zvesto mu je slednjič vendar le odprla pot do njegove srčne želje: v samostan in devištvo.

Še eno pglavitno željo je imel Akvinčan zdaj v samostanu. Želel je namreč, da bi učenosti, katerih si je pridobil, tudi drugim zamogel veepiti. In kako bi to dosegel? Kako drugače, ko s tim, da bi svojo vednost in učenost zapisal v bukve. In res! Mnogo, mnogo učénih in svetih bukev je napisal; in ko je enkrat pred Jezusovo podobo molil, oglasi se Jezus s križa in reče: „*Lepo si pisal o meni, Tomaž! Kaj naj ti dam zato v plačilo?*“ in urno odgovori Tomaž, rekoč: „*Ničesar drugega, o Jezus, ko samega sebe!*“ Po katerem potu je pa Akvinčan prišel do tolike učenosti? Sam nam je razjasnil to skrivnost in povedal nam vir, v katerem je zajemal toliko učenost in rekel je, da le „*v molitvi in premišljevanji Jezusovega trpljenja.*“

Vidite, kako zlat ključ, ključ do učenosti je bila molitev v učenostnem življenji Akvinčanovem!

Z molitvijo toraj je prosil Tomaž Jezusa, naj ga on po smrti telesa dobi v plačilo za svoj trud; s tim ključem je toraj skušal, želel in upal odpreti Jezusovo srce, da to postane njemu večno stanovanje.

Ali se je ta ključ obnesel tudi v tej Tomaževi želji? Mu je li v resnici odprl Jezusovo srce v večno prebivališče?

Čas plačila prihaja; za smrt zboli Akvinčan. Po svoji navadi prime za sveti ključ nebeški: molitev in med molitvijo izdihne svojo blago dušo l. 1275. Kam? V Jezusovo naročje; papež Janez XXII. postavili so Akvinčana v vrsto svetnikov. Sv. Tomaž Akvinski! za nas Boga prosil!

V tem malem poročilu iz Tomaževega življenja vidimo jasno, kako si je Akvinčan postavil in gojil svete misli in želje v svojem sreću; želel je, da bi na zemlji hodil za Jezusom po poti svetosti, da bi tudi v večnosti hodil za Jagnjetom po nebeških višavah. Veliko delo si je bil naložil; veliko je iskal. In glejte! kakor smo videli, je svoje delo dobro in srečno dokončal, vse dosegel, kar je iskal; in videli smo, da pot za Jezusom na zemlji in zdaj v nebesih si je odprl z nebeškim ključem, ktereга nam današnji evangeliј priporoča, s ključem svete molitve.

Enako plačilo si, predragi v Gospodu! gotovo želimo tudi mi vsi; ali ga bomo dosegli? „Prosrite in se vam bo dalo“, pravi Jezus; toraj po Učenikovih besedah bomo z ravno tim nebeškim ključem: z molitvijo tudi mi si odprli pot k Jezusu tukaj na zemlji in za tje v večnost. Molimo toraj radi; molimo pogostoma; molimo obilno. In gotovo radi bomo molili, ako si bodemo večkrat pred oči stavili spomin na jutrajšnji praznik Jezusovega vnebohoda, ter pomislili, da za saboj nas vse vabi v nebeški dom. Radi bomo molili, ako ne bodemo nikdar pozabili, kar smo danes premišljevali, namreč, da je molitev kristijanu nebeški ključ v nebeški dom. Amen.

Janez Kobilica.

Praznik vnebohoda Gospodovega.

Skrb za nebesa nam bodi prva skrb.

In Gospod Jezus, ko jim je to izrekel,
je bil v nebo vzet in sedi na desnici božji.

Mark. 36, 19.

Preljubi v Kristusu! Vse naše pridige, vsi naši nauki — na kaj družega merijo, kakor na to, da naj tako živimo, da bi enkrat v nebesa prišli? Saj to je tisto edino potrebno, zavoljo česar nas je Bog vstvaril; če to dosežemo, smo vse dosegli; če to zgubimo, smo vse zgubili. To tudi vi dobro veste, to vedo že majhni otroci, to vam mi vedno oznanujemo, — in vendar to resnico tako radi iz spomina zgubimo. — In če vsaka pridiga več ali manj na to meri, da so nebesa naš cilj in konec; se mora to danes še bolj zgoditi, danes, ko obhajamo spomin častitljivega vnebohoda Jezusa Kristusa. Kakor so aposteljni gledali za Jezusom, ko se je veličastno proti nebu vzdigoval in jim ga je svitel oblak zakril, tako tudi mi danes še posebno obračajmo gori oči, kamor nam je Jezus naprej šel prostor pripraviti. — Današnji dan so se zopet odprla nebeška vrata, ki so bila 4000 let zaprta, današnji dan je šel v svojo čast Kralj časti; naproti so mu prišle vse trume angeljev; za njim so šle trume starih očakov in pravičnih starega testamenta. Nebesa so odmevala veselega petja in Jezus se je vsedel na desnico svojega Očeta in je tako našo revno človeško naturo povzdignil nad vse angelje in nebeške duhove! Oh, kakšno veselje, kdo ga je popisati v stanu? Kakšno veselje pa še le za nas bo, če mi tudi enkrat tje pridemo in te časti deležni postanemo! Sursum corda! Na kviško povzdignimo svoja srea, tje gor naj hitijo naše misli in želje, kjer Jezus sedi na desnici Očetovi! — Ko so aposteljni nazaj šli v mesto z Oljske gore, so njih noge pač po zemlji hodile, njih srea pa so bila v nebesih pri Jezusu! Tako tudi mi storimo, ljubi moji! Če tudi po zemlji hodimo in tekamo, naša srea naj pa bodo v nebesih. Vsak dan, vsako noč, vedno mislimo na nebesa, posebno pa še danes, na vnebohod Kristusov! Ker povem vam, maloktera misel nam je tako koristna, kakor misel na nebesa; in le zato, ker nebesa tako radi iz spomina zgubimo, zato se tudi tolikokrat spozabimo in grešimo; ravno zato tako tje v en dan živimo in se na časno navezujemo. — In vendar je Jezus tako resno opominjal, da najpred nam je iskati božjega kraljestva; tedaj večkrat

misлити na nebesa, kakor na vse drugo, več skrbeti in se prizadevati za nebesa, kakor za vse drugo. — Da bi lože odtrgali svoja srca od posvetnih nečimernosti in svoje misli k nebeškim željam povzdignili, premislimo danes resnico, da za nebesa je treba najpred in najbolj skrbeti, kajti: 1) če nebesa dobimo, smo vse dobili, 2) če nebesa zgubimo, smo vse zgubili; 3) nebesa niso nikoli predraga.

Ti pa, o Jezus, ki si današnji dan častitljivo v nebesa šel, daj nam svojo pomoč, da tudi mi tako živimo, da enkrat za tabo pridemo!

Ljubi moji farmani! Ko bi se zdaj ta-le naša cerkev naenkrat razširila, naenkrat vzdignila, ko bi Jezusa namesto tam v tabernakeljnu v podobi kruha zares videli, kakor sedi na desnici Boga Očeta, ko bi se ti-le zrezljani in namalani angelji naenkrat oživili, ko bi se nam Marija prikazala v svoji nebeški slavi, ko bi mesto cerkvenega petja naenkrat zaslišali nebeško petje; z eno besedo, ko bi se ta-le cerkev zdaj naenkrat v nebesa spremenila in bi ne bilo treba več iti domu, in bi bili za zmiraj gotovi, da smo srečni in zveličani; povejte, kako bi nam bilo pri srcu? Ali ne čez vse dobro? Ali bi si mogli še kaj boljšega želeti? In če bi bili zdaj že v nebesih, po pravici povejte: ali bi nam bilo kaj žal za to, kar smo do zdaj na zemlji iz ljubezni do Boga že storili in trpeli? O gotovo nič, kajti, če smo nebesa dobili, smo vse dobili, spolnjene so vse želje. —

Če bi bili pa nasprotno zdaj že pogubljeni (oh Bog nas varuj!) ali bi se kaj veselili zavoljo tega, kar smo do zdaj posvetnega vžili? ali bi nas kaj tolašilo, ali bi nam kaj pomagalo, kar smo grešnega veselja imeli? O gotovo nič, kajti, če smo nebesa zgubili, smo vse zgubili; nikjer je ni tolažbe več. — In vendar bomo kmalo na enem ali drugem kraji, in bomo gotovo tudi tako mislili. — Mislimo toraj že zdaj na to, da se enkrat dobro izide za nas!

I.

Kaj ne, ljubi moji! Če bi bili mi zdaj že v nebesih, da bi nam ne bilo nič žal, kar smo do zdaj na zemlji zavoljo Boga in nebes trpeli in storili! Kaj ne, da bi nam ne bilo nič žal zavoljo postov, zatajevanja, zavoljo pogostih spoved in sv. obhajil. — Oh, še le nezumno veseli bi bili zavoljo tega. — Povej mi, ljubi moj kmetovalec, ali ti je kaj žal, če si se pomladi in poleti trudil, da ti je pot iz čela tekel, če pa v jeseni polne vozove žita in drugih pridelkov domu

voziš? Ali ti je kaj žal, če si veliko skrbi in potov imel, da si hišo popravil, hleve prezidal in pripravnega orodja si preskrbel? Gotovo ti ni žal, še le veseli si, ker vidiš, da ti to nese in da imaš dobiček od tega. Ali vam je kaj žal, krščanski starši, za tiste krajcarje, ktere ste za svoje otroke izdali, da so se kaj izučili in da si zdaj sami naprej pomagajo? O gotovo ne, še le veseli ste!

Pa kaj bomo danes po zemlji se okrog ozirali: *sursum corda*, nakviško srea in oči; pogledjmo raje Jezusa Kristusa, ki na desnici Očetovi sedi in prašajmo ga, ali mu je kaj žal, ker je na zemlji toliko trpel, ker je bil zasramovan, preganjan, bičan, s trnjem kronan, na križ pribit, na križ povzdignjen, s sulico preboden? Ali mu je mar kaj žal? O nič, še veseli se tega trpljenja, še rane je s sabo vzel, da bi se mi toliko bolj prepričali, da se mu je trpljenje v veselje spremenilo!

Pa pogledjmo druge nebeške prebivalce in prašajmo jih, ali jim je kaj žal, ker so zavoljo Boga trpeli in se premagovali. — Pogledjmo *Adama* in *Evo!* Ali jima je mar kaj žal, da sta za greh, ki sta ga bila v raji storila, 900 let pokoro delala? Pogledjmo *Noeta*. Ali mu je mar žal, da je Bogu zvest ostal in barko delal, akoravno so vsi okrog njega hudobno živeli in se mu vsi smijali? Pogledjmo *Abrahama*. Ali mu je mar žal, da je raje očetovi dom zapustil, kakor da bi bil v malikovanje zabredil? Pogledjmo *Joba*. Ali mu je mar v nebesih žal, da je tako velike nadloge, nesreče, bolezen in očitane hudobne žene voljno prenašal? Pogledjmo egiptovskega *Jožefa*. Ali mu je žal, da je raje v ječo šel po nedolžnem, kakor da bi bil nesramno zapeljivko ubogal in v greh privolil? Pogledjmo sramožljivo *Suzano*. Ali ji je mar žal, da je bila raje pripravljena kamnjana biti, kakor pa v nečistost privoliti in Boga žaliti? Pogledjmo aposteljne. Ali jim je mar žal, da so toliko sveta obhodili, toliko trpljenja in žalosti vžili in na zadnje še v velikih mukah svoje življenje za Jezusa dali? Pogledjmo marternike. Ali jim je mar žal, da so toliko muk trpeli? Ali je sv. Štefanu žal, da je bil kamljan, sv. Lovrencu, da je bil na ražnju pečen, sv. Neži, da je bila ob glavo djana? Pogledjmo sv. spoznovavce. Ali jim je mar žal, da so svet zapustili, da so ubožno živeli, da so se tako zatajevali? Pogledjmo sv. device. Ali jim je mar žal, da so svoje devištvo v kljub vsemu zapeljevanju čisto ohranile in da so lilijo nedolžnosti s toliko skrbjo v neomadežni lepoti obvarovale in k sodbi prinesle? Ali jim je mar žal? Ja pogledjmo naše pobožne prednike, ki so zvesto Gospodu služili in v milosti božji se od tod ločili, — pogledjte vaše ranjce,

ki tam zunaj leže in prašajte jih, če jim je kaj žal, ker so se bolj borno oblačili, ker so manj mesa snedli, manj vina in žganja popili, manj po krémah hodili — le poprašajte jih, ali jim je mar kaj žal zato?

O gotovo ne, ampak vekomaj bodo blagrovali tiste trenutke, tiste ure, ki so jih v čast božjo obrnili, vekomaj se bodo z veseljem spominjali dobrih del, s kterimi so si nebesa pridobili, ker s tem so si pridobili vse, kar si more poželeti človeško srce.

II.

Nasproti pa nas ne bo nič tolažilo in veselilo, kar smo na svetu in od sveta vžili, ako bi nebesa zgubili? Kdo je bil bolj bogat in imeniten, in kdo si je bolj privoščil lahko in prijetno življenje, kakor Salomon? In vendar, kaj mu vse to pomaga, ker je v malikovavstvo zabredel in tudi v njem, kakor cerkveni razlagavci pravijo, umrl? Ali bi ne bilo bolje, ko bi bil revno in nepoznano živel, pa nebeško kraljestvo zadobil! — Kaj pomaga bogatinu, ki se je v škrlat oblačil, vsaki dan se gostil in vse vžival, kar je srce pozelelo? Kaj ima zdaj od tega? Ali ni za Lazarja tisučkrat boljše, ki je tukaj stradal? Kaj pomaga Herodu, da se ni za postave zmenil in z bratovo ženo v prešeštvu živel? Kaj pomaga Herodijadini hčeri njen ples, ki je Janezu Krstniku glavo vzel? Kaj pomaga marsikteri, ki že tukaj zunaj leži, njen ples, ki ji je nedolžnost vzel in jo v pekel pripravil? Kaj pomaga sploh grešniku kteremukoli njegovo grešno razveseljevanje, ako ž njim nebesa zgubi? — Pomisli vendar, o človek: ako si nebesa zgubil, si vse zgubil, — nobena reč te ne more utolažiti za to zgubo! Povej mi, nečistnik! kaj ti bo ostalo od tvojega razujzdanega, navideznega veselja, kadar ti bo mrtvaški zvon zapel, kadar bodo gladni črvi glodali tvoje truplo? Vekomaj te bo vest pekla, da si za tak nič nebeško veselje zapravil, ko drugi, kteri morebiti desetkrat menj veljajo pred svetom, pojdejo v svoji nedolžnosti z Jagnjetom božjim vživat nebeško radost! O spreobrne se ter pomisli, kaj pravi sv. apostelj Pavel: *noben nečistnik ne pojde v nebeško kraljestvo!* — Povej mi, pijanec, igravec in zapravljivec, kaj boš imel od svojega grešnega zapravljanja, ako nebesa zgubiš: reveži, stradajoči, lačni in žejni pojdejo z Jezusom v večno veselje, ti pa v vnanjo temo. Pomisli vendar, da *noben požrešnež ne bo videl nebeškega kraljestva!* — Povej mi, lakomnik in krivičnik, kaj boš imel enkrat za to, ako zdaj z goljufigjo in odrtijo in sicer krivično svoje premoženje množiš? Glej, ktere si krivično zatiral in stiskal, pojdejo z Jezusom v večno veselje, ti pa v večno

trpljenje, kajti: *Ne tatje, ne lakomniki, ne roparji ne bodo posedli božjega kraljestva.* — Povej mi, nespametni jezljivec, ki sovražiš svojega brata ter ga nočeš pogledati in ne govoriti ž njim, kaj ti bo pomagalo tvoje nespametno sovraštvo, ako te pripravi v večni ogenj, kajti tudi nespravljivi sovražniki nimajo deleža v nebeškem kraljestvu. Povej mi predrzni pohujšljivec, ki s svojim grdim in umazanim jezikom sam sebi in drugim nebesa zapiraš, kakšno korist boš imel od svoje predrznosti? *Gorje človeku, po katerem pohujšanje pride.* — In tako premišlujte življenje in ravnanje grešnika kterega hočete, vse njegovo grešno vživanje in razveseljevanje mu ne bo nič, čisto nič pomagalo, ako nebesa zgubi, ampak spremenilo se mu bo v večno trpljenje: nebesa zgubljena, vse zgubljeno!

III.

Bodimo toraj za trdno prepričani, da so nebesa vsega vredna in da jih nikoli ne moremo predrago kupiti! — *Ali hočete vedeti*, vpraša sv. Avguštín, *koliko so nebesa vredna? Da je nebesa nam zaslužil, je Jezus sam sebe vsega daroval in ni mislil, da je preveč dal.* Vso svojo kri je prelil, da nam je nebesa kupil. Iz tega se vidi, da ne moremo za nebesa nikoli preveč storiti; in da trpljenje tega sveta ni primerjati s tem, kar je Bog tistim pripravil, ki ga ljubijo! Zato Jezus primerja nebeško kraljestvo dragemu biseru, kterega če človek najde, vse proda, da ga kupi. Zato pravi Jezus, da mora človek raje vse ude svojega telesa dati, kakor da bi nebesa zgubil in sv. Pavel nas opominja, da bi morali do krvi se grehu ustavljati. (Heb. 12, 4.)

O Bog, kako malo pa si mi za nebesa prizadevamo. Najmanjše premagovanje, najmanjši dar se nam za nebesa že pretežaven zdi; zavoljo nebes nočemo nobene veselice, nobene prijetnosti pustiti, če tudi le kake ure trpi. Koliko jih je, ki zavoljo nebes ne store nobene stopinje manj k grehu, ki ne porabijo nobene četrti ure več k molitvi, ki se nikdar ne premagajo, če jih svet vabi in moti. Ja, preljubi, le zares se poprašujmo: Kaj smo za nebesa že storili? koliko so nas nebesa do zdaj veljale? Oh pomislimo vendar, da so nebesa vsega vredna in da jih nikoli ne moremo predrago kupiti. Če še toliko storiš za nebesa, ne moreš reči, da bi bilo preveč; stori, kolikor moreš, vendar ti enkrat ne bo žal, kar si za nebesa storil; žal pa ti bo, kar si na svetu vžil, če si nebesa zgubil. Zatoraj prepričajmo se danes, da za nebesa ne moremo nikoli dovelj storiti in trdno sklenimo, da bomo zavoljo nebes vse radi trpeli in sto-

rili, ko bi bilo še tako težko; da bomo zavoljo nebes vse radi opustili, ko bi bilo še tako vabljivo in prijetno!

Toraj sursum corda! na kviško svoja srca in oči vsi, ki vas trpljenje, nadloge, bolezni in križi obiskujejo! — O pogledjte proti nebu in Bogu jih darujte; spomnite se, da tam vam ne bo žal, če ste tukaj veliko trpeli, če ste z voljo križe nosili.

Sursum corda pa tudi vi, ki ste na svet navezani! Oh pogledjte, ali nebesa niso vredna, da bi se zavoljo njih ne odpovedali nečimernemu veselju, pregrešnim željam, hudobnim navadam, ki vas bodo še ob nje pripravile? Oh kako srečen bi bil, ko bi danes mogel enega samega grešnika, eno samo grešnico k temu pripraviti, da bi spoznala in rekla: Moj Bog, kako daleč sem še od nebes in zmiraj dalje proč grem, kaj bo z mano v večnosti? kaj mi bo tam pomagala moja strast in nikoli nasitena poželjivost? kaj mi bo tam pomagala moja nečistost, moja pijanost? kaj mi bo pomagalo, če sem po krivici kak krajevar pridobil, če sem po nepotrebnem toliko časa, toliko noči po pivnicah, pri igri presedel? Oh kaj mi bo pomagalo, če sem tukaj le za-časno skrbel, molitev, božjo službo in zakramente opuščal? Kaj bom imel od tega v večnosti? Oh raje se tukaj odtrgam posvetnemu grešnemu veselju, da mi potem ne bo žal, ko bi bilo prepozno. — Oh vidim, da nebesa so vsega vredna, vidim, da so vredna, da zapustim to hišo, ono osebo; da se ogibljem priložnosti, krčme, nezmerne pijače; vidim, da so nebesa vredna, da rad molim, v cerkev hodim, bolj pogosto sv. zakramente prejemam.

Taki, preljubi moji, naj bodo danes naši sklepi, ko gledamo za Jezusom v nebesa; pa si tudi prizadevajmo z vsemi močmi, da jih bomo v djanji zvrševali. V nebesa, vem, da vsi želite priti, ker vsi bi bili radi srečni — stalno in večno srečni; naše srce še drugače želeži ne more, ko bi tudi hotelo. Ali samo želeži, samo koprneti še ni dosti; treba je za nebesa trpeti in delati; treba je, kakor oni kupec za dragi biser — vse dati! Ako je tedaj kdo med nami, ki še noče zapustiti greha in grešne priložnosti, noče krščansko živeti, — potem se pa nesrečnež! odreci tudi nebesom, in nikar ne tirjaj, da bi ti Bog kaj dal, za kar nočeš nič storiti, nič trpeti, nič opustiti! Pa upam, da tacega ni med nami. — Oh mi vsi se odločimo za nebesa; saj nebesa so vsega vredna. Greh, ki bi bil še tako sladak in prijeten, ni vreden, da bi zavoljo njega nebesa zgubili. Zavoljo

nebes hočemo vse radi trpeti, vse storiti, vse zapustiti. Nebesa so vsega vredna! za nebesa ne moremo nikoli preveč storiti; zakaj če so nebesa zgubljena, je vse zgubljeno; če so nebesa dobljena, je vse dobljeno. Amen.

J. A.

Šesta nedelja po velikinoči.

Mrtva vera — naša prihodnja tožnica pri Bogu.

Tudi vi bote pričali, ker ste od začetka pri meni bili. Jan. 15, 27.

Ako hočemo, da nas bo vera zveličala, ki jo je Sin božji na zemljo prinesel in katero smo pri sv. krstu sprejeli, ne sme prazna in nerodovitna biti, temuč se mora v djanji, po sadu dobrih del pokazati; zakaj vera brez dobrih del je mrtva, je telo brez duše, drevo brez sadu. Da bi tedaj vera aposteljnov, ki so jo imeli po vesoljnem svetu oznanovati, ne bila taka mrtva vera, jim je Kristus tolažnika sv. Duha, Duha resnice poslati hotel v imenu svojega Očeta, da bodo tudi oni, kakor Duh božji, resnici spričevanje dajali. „*Tudi vi bote pričali*, jim pravi, *ker ste od začetka pri meni bili*.“ Kakšno pričevanje resnice pak bi to bilo, ako bi je ne bili sami s svojim življenjem potrdili? Kdo bi jim bil verjel, ko bi bili sami temu ravno nasproti ravnali, kar so učili? Spričevati so imeli ne le besedi Kristusovih, ampak tudi njegovo življenje. Zgodovina nam kaže, da so aposteljni prav slavno spolnili to nalogo: pričevali so o Jezusu z neutrujenim učenjem in s svetim življenjem. Pa tudi naša vera nima nič vrednosti in cene, ako ni živa in djanska, kakor je bila aposteljnov; če je mrtva in nerodovitna, t. j. če smo že s tem zadovoljni, da smo sv. krst prejeli in da sv. evanglij verujemo, če pa po njegovih naukih ne živimo, če se po dolžnostih sv. vere ne ravnamo, nas bo ta vera namesto zveličala še le pogubljevala. — Taka mrtva vera — vera brez del — bo kedaj naša največa tožnica pri Bogu — in česa nas bo pa tožila? Odgovor na to vprašanje bo zapopadek današnjemu premišljevanju. Mrtva vera nas bo tožila: 1) naše nespameti, ker nismo storili, kar in kakor smo verovali; 2) nezvestobe, ker nismo spolnovali, kar smo obljubili.

I.

Če drugače živimo, kakor verujemo, nas bo naša vera naše nespameti tožila. Rečem, da nas bo nespameti tožila, ker tudi sv. Krizostom drugače verovati in drugače živeti naravnost nespameti imenuje, ker tudi sv. Pavel Galačane nespametine imenuje, ker so od krščanskega življenja odstopili, ker so bili po veri še kristijanom podobni, v zadržanji pa nevernikom enaki: „*O nespametni Galačani!* jim piše, *kdo vas je premotil, da niste pokorni resnici. Ste li tako nespametni, da hočete, ko ste v Duhu začeli, zdaj v mesu končati?*“ (Gal. 3, 1. 3.); — nespameti nas bo vera tožila, ker tudi Jezus Kristus sam v sv. evangeliju tistega bogatina bedaka imenuje, ki je sicer v večnost veroval, vendar pa nič družega ni mislil, kakor da bi si na svetu več zakladov nabral in da bi bolj zložno in veselo živel. Reče mu: „*Neumnež! še nočaj bodo tvojo dušo terjali od tebe, kar si pa spravil, čegavo bo?*“ (Luk. 12, 20.) In zares, ali ni največa nespamet, ker veš, da vse tvoje življenje je le kratko popotovanje v dolgo večnost; da svet slepi in goljufa, da so prazne njegove obljube, prazni njegovi darovi in nečimerna njegova čast, da njegovo veselje grizenje vesti in dušno britkost v srečo obudi; ali ni nespamet, ker vse to veruješ, pa vendar z grešno posvetnostjo dušo, zveličanje in srečno večnost zapravljaš? Ali ni slepota, da v neskončno dobrotljivega Boga veruješ in ga vendar za dobrote ne zahvaljuješ? Da veruješ v neskončno pravičnega in vse-mogočnega Boga in vendar pred njim ne trepečeš in se ga ne bojiš? Ali ni slepota, da veruješ v Boga, kateri se v posvečenih cerkvah za naše duše daruje na svetem oltarji in mu vendar dolžnega spoštovanja ne skazuješ in ga še za toliko vrednega nimaš, da bi med sveto mašo kake pičle pol ure pred njim klečal in ga s ponižnim srcem molil, ampak mu s svojim radovednim oziranjem, s svojimi raztresenimi ali celo pregrešnimi mislimi in s svojim nespodobnim zadržanjem še le nečast delaš? — Ali ni slepota, da veruješ v vsega-vrednega in povsod pričujočega Boga, svojega prihodnjega Sodnika in ga vendar z grehi žaliti ne nehaš? — Kaj se o tacem vedenji, katero je sveti veri naravnost nasproti, družega more reči, kakor da je nespamet in slepota človeškega uma?

Kaj bi djali hudodelniku, kateri bi še čas imel od svojega sodnika si izprostiti pomiloščenje, ko bi pa namesto tega ga začel preklinjati, rotiti in izdajati in mu v obraz pljuvati? Kaj bi rekli revežu, kteremu bi bogat gospod ali kralj ponujal vsakovrstne darove, pa bi mu hrbet

obračal in se ne zmenil? Kaj bi družega rekli, kakor da je nespameten? Kaj bi djali sinu, kateri bi vse dobrote, ki jih od svojega očeta prejema, le v svojo razujzdanost obračal in nehvaležno zapravljjal, kakor to, da je bedak? Ravno tak bedak si pa tudi ti, ki drugače živiš, kakor pa veruješ?

Verujem v Boga Očeta vsemogočnega Stvarnika nebes in zemlje; to je vera, katero te je sveta cerkev učila in katero tudi s svojim jezikom spoznavaš. Kakšna je pa vera, o kateri tvoje življenje pričuje? O vsa druga! Prevdari prav natanjko svoje življenje in primerjaj ga resnici svete vere — potlej lahko sam nad seboj sodbo skleneš. — Verujem, praviš, da je Bog po vsih krajih pričujoč, da vse vidi, karkoli delam in počnem, da mu nobena tudi najskrivnejša misel in želja mojega srca ni neznana. Verujem, praviš, da je Bog vsega mogočen, da ima bliske in treske v svojih rokah, s katerimi na grešnike meri in da me bodo, ako jih v me spusti, ko bi trenil, razdrobili in za vselej pokončali. Vse to veruješ in te resnice bi te morale vendar kaj pretresti in braniti pred grehom. — Toda za vse to se nič ne zmenim; dasiravno me Bog povsod vidi in se mu nikoli nikjer skriti ne morem, hočem vendarle še zmiraj njegove zapovedi prelomljavati in vse njegovo žuganje zaničevati. Meč njegovega srda in njegovega maščevanja, ki na tanki nitki visi, se mi sicer močno nad glavo blisketa, toda ne bo me splašil, ne bo me predramil iz mojega grešnega veselja. Ali ne govori tako vsak grešnik, če tudi ne z besedo, pa vendar z djanjem? — Verujem, da me je Bog od vekomaj ljubil, da me je tako močno ljubil, da je za me svojega edinorojenega Sina dal, da bi ne bil pogubljen, ampak, da bi večno zveličanje dosegel, da mi je dal v edino pravi veri v katoliški cerkvi rojenemu biti, da mi je s tem posebno ljubezen skazal izmed toliko tisoč in tisoč ljudi, kateri še vedno v temi tavajo in kateri bi luč svete vere z velicim veseljem sprejeli, ko bi oznanovavcev imeli, da me je tedaj Bog še poprej ljubil, preden sem se njegove ljubezni zavedel. Ta tolika ljubezen bi me imela vendar k hvaležnosti do Boga, svojega največjega dobrotnika nakloniti in vse moje srce nanj privezati. Toda ne! pri vsem tem bom svojega največjega dobrotnika še zmiraj zaničeval in preganjal, bom še zmiraj srce tega usmiljenega Očeta še globokejše prebadal, bom njegovega Sina, kralja vse časti, v novič na križ pribijal, bom še zmiraj Bogu na pot zvunaj cerkve ostajal, se bom še zmiraj njegovim svetim naukom in svetim zakramentom umikal in jih zaničeval. Če me bo pa z notranjim navdihovanjem k dobremu opominjal, se bom njegovemu glasu ustav-

ljal; če me bo z vestnim nepokojem navdajal, bom vse vestne grize zadušil, da bom bolj mirno vžival grešno veselje.

Verujem, praviš, da je pekel in da so v njem večne grozovite kazni grešnikom pripravljene. Jaz pa v grehah živim, če v njih umrjem, se bom še tisto minuto pogreznil v brezno peklenškega trpljenja. Nobene ure si nisem pred svojo smrtjo svest, moje življenje je kakor kaplja na veji. Le sama pokora me more rešiti te večne nesreče. Kakoršen pa bom umrl, tak bom tudi celo dolgo večnost; večno srečen, če v pokori, večno nesrečen, če v grehah umrjem. Kamor pa drevo pade, tam tudi obleži. Vse to trdno verujem, — dobro vem: vendar večno rajsko veselje v nebesih! ne maram za te, — bodi, kjer hočeš; ampak tebe, žgoči plamen, tebe, vekomaj živa žrjavica! si raje izvolim, kakor pa bi se odpovedal krivičnemu blagu, onemu zapeljivemu človeku, tisti hudobni tovaršiji, onej brezbožni hiši pregrešnih kvant in nesramnost; — kakor da bi si nekoliko sile storil, ptuje blago povrnil, za svoje otroke in posle po krščansko skrbel in vse pohujšanje od svoje hiše odpravil; — kakor da bi zapustil svoje hude navade: kletev, igro, vasovanje, pijančevanje, prevzetnost, sovražstvo in nečistost; — kakor da bi svojo vest spovedniku odkril, se vsih svojih morebiti že dolgo zamolčanih ali iz zadolžene nevednosti pozabljenih grehov čisto spovedal, se jih iz srea skesal in trdno sklenil, vse drugačno življenje začeti! — Kako hočemo tako sveti veri vedoma ravno nasprotno življenje drugače imenovati, kakor strašno slepoto in neizrečeno nespamet!

Znabiti kdo poreče: Naša pregrešnost le od tod izvira, ker na te verske resnice vselej ne mislimo; ko bi jih zmiraj pred očmi imeli, bi nikdar nikoli ne bili tako nespametni. Pa ravno zavoljo tega te vprašam: Prijatelj! ali ni največa nespamet, da na tako imenitno reč, kakor je zveličanje, ne misliš? in da si v najjimenitniši zadevi tolikanj zanikern? Bog te ni zato vstvaril, da bi svoje srce na svet vezal in kratko veselje greha vžival, ampak da bi se pripravljaj na večno srečo, ktera ti je namenjena v nebesih. Karkoli toraj rečeš, le samega sebe tožiš: če praviš, da na resnice, ktere veruješ, tudi misliš, vendar pa tako živiš, kakor bi jih ne veroval, se tvoja nespamet nikakor tajiti ne more; če pa na verske resnice ne misliš, je pa to tvoja največa slepota in nespamet, da na vse drugo, na to pa, kar je najbolj potrebno, ne misliš. „*Kaj bo človeku pomagalo, ako ves svet pridobi, svojo dušo pa zapravi?*“ Prav je tedaj veliki apostelj govoril, ker je razujzdane Galačane nespametne ljudi imenoval; prav je govoril Jezus, večna modrost, ki je bedaka imenoval

tistega bogatina, ki je drugače živel in drugače veroval; prav je govoril, ker je nespametne imenoval one device, ki so se vsako uro nadjale ženina, pa se vendar niso previdile z oljem čednosti in dobrih del.

Kolika nespamet je verovati, pa ne po veri živeti, vejo pa še najbolje povedati pogubljeni v peklju, ki si sami svojo nespamet očitajo: O mi neumni, kaj nam je vera pomagala, ker pa po nji živeli nismo? Kaj so nam pomagali sveti zakramenti, ki smo se jih ogibali? Kaj nam je pomagalo toliko gnad, ki jih pa v svoje zveličanje nismo obračali? Naša vera nam nič drugega zdaj ne pomaga, kakor da nas bo večno pri Bogu tožila, ter bomo celo večnost svojo nespamet, toda zastoj, milo obžalovali!

Zatoraj zlasti vi mladenči in dekličiči! kateri še niste zgubljeni in kateri še resnično voljo imate, se poboljšati, pa se vendar le bojite zasmehovanja in zasramovanja svojih tovaršev, ako bi začeli drugače živeti: če ste pametni, se boste za njih besedovanje toliko zmenili, kakor za prazen šum vrabcev na strehi. Ko so se nekikrat aposteljni in učenci Jezusu zastran farizejev pritoževali, jim je rekel: „*Pustite jih, slepi so in slepe vodijo.*“ Te besede Jezusove tudi jaz vam vsim rečem: Pustite jih . . . Spomnite se, da bodo ravno tisti, ki vas zdaj zasramujejo in za norea imajo, kakor Duh božji v svetem pismu spričuje, sodnji dan, ko vas bodo na desnici zagledali, vse drugače govorili: „*Ti so, bodo v svoji obupnosti rekli, ki smo se jim kedaj posmehovali. O mi neumni, ki smo imeli njih življenje za nespamet in njih konec za nečast; glejte, kako so zdaj prišteti med otroke božje in njih delež je med svetniki!*“ Kako bi bili tudi mi lahko med njimi, zdaj pa so nam vekomaj nebesa zaprta!

II.

Vera nas pa ne bo le nespameti, ampak tudi nezvestobe tožila. Že sv. Krizostom, razsvetljen cerkveni učenik, svojim poslušalcem božjo vero pred oči postavi, kako na sodnji dan zoper hudobne kristijane vstaja in pri Bogu za maščevanje vpije, ker niso spolnili tistih obljub, ki so jih pri sv. zakramentih storili. Maščuj se, o Gospod! poreče sv. vera, zavolj mene nad krščeniimi kristijani. Pri sv. krstu so se svetu in hudiču odpovedali, očitno in vpričo nebes in zemlje so prisegli, le po svojih naukih živeti, toda le samo po šegah sveta in po satanskem navdihovanji so živeli. Takrat bo sveta vera tisto svetlo obleko prinesla, katero so tebi pri sv. krstu dali in katero si do groba brez madeža ohraniti obljubil; to obleko nedolžnosti ti

bo Gospod Bog pokazal, toda kakšno? — vsa je zamazana, vsa z grehi oskrunjena in raztrgana! Glej, Gospod! poreče sv. vera; je mar to tista obleka, ki si mu jo dal? Iz tvojih svetih rok jo je prejel, svetlo belo, kakor novo padli sneg in zdaj ga ni koščeka, da bi ne bil raztrgan in omadeževan. — Maščuj se, o Gospod! poreče sveta vera nadalje zavolj mene nad birmanimi kristijani. Pri sv. birmi so se dali na lice vdariti v znamenje, da so pripravljene, vse zasramovanje in preganjanje zavolj svete vere prestati in pretrpeti, vselej po nji živeti in se je celo nikoli nikjer sramovati. Pa so vendar svete maše in krščanske nauke v nemar puščali, so sveti evangelij in Jezusa Kristusa samega zavrgli, ker po njegovih zapovedih niso živeli, so le prav po redkem k sv. zakramentom pristopili, da bi se hudobnemu svetu ne zamerili in da bi jih njih neumni tovarši za svete in pobožne ne imeli. Ena sama zasramljiva, priliznjena in zapeljiva beseda je bila že zadosti, jih od pobožnega krščanskega življenja odvrniti; jih ob nedolžnost in sveto čistost pripraviti. Maščuj se, o Gospod! poreče sveta vera zavolj mene nad kristijani, ki so pri spovednici tako zvesto obetali, srce spremeniti, življenje poboljšati, priložnosti in nevarnosti v greh za vselej slovo dati, hude navade zapustiti, ptuje blago povrniti, ki so pa pri vsih svojih sklepih zmeraj stari grešniki ostali; maščuj se nad kristijani, ki so svoje grehe pri spovedi zakrivali, spovednika in svet goljufali in tako zakrament sv. pokore ne vredno prejeli. — Maščuj se, o Gospod! poreče sveta vera, zavolj mene nad kristijani, ki so skoraj ravno toliko ropov božjih storili, kolikorkrat so sv. obhajilo prejeli, ter zlasti s tem milega Jezusa žalili, ker so svoj strupeni jezik, na kterege je bilo tolikrat sv. rešnje Telo položeno, v opravljanje in kvantanje in preklinjevanje obračali, ki so s svojim telesom, ktero je bilo tolikrat z Jezusovim blaženim Telesom nahranjeno, razujzdanost in nečistost uganjali. — Maščuj se, o Gospod! nad tistimi zakonskimi, ki so sveto prisego, da hočejo eden družemu do smrti zvesti biti, ktero so pred altarjem živega Boga storili, prelomili ter niso spolnovali svetih dolžnosti, ktere so takrat prevzeli in časno in večno nesrečo svojih otrok sami zadolžili! — Maščuj se, o Gospod! nad temi nezvestimi kristijani zavolj mene, bode tožila sv. vera. Ti si mene kakor božjo luč v njih sreč prizgal, za ktero bi bili morali hoditi, oni pa so me zatemniti in upihniti iskali. Ti si mene kakor sveti ogenj vanje položil, kterege bi bili imeli vedno podpihovati in popolnoma živega ohraniti — toda pogasiti so si ga prizadevali. Tvoj najdražji dar so zaničevali in najslabša in najzadnja reč v njih očeh je bila vera in krščanstvo. —

Maščuj se tedaj, o Gospod! poreče sveta vera zavolj mene ali veliko več, maščuj se zavoljo sebe, o nebeški Oče! zakaj iz tvojih svetih rok so me prejeli; maščuj se zavoljo svojega Sina, ker njegova sveta rešnja kri je mene prerodila; maščuj se zavoljo sv. Duha, zakaj on je tisti studenec, iz kterega sem pritekla. In če si tistim pekel pripravil, ki so te v neverstvu žalili, kakšen kraj boš pa še le tistim odločil, kateri so v pravi veri rojeni sred krščanstva po svojim življenji neverniki bili?

Tako bo sveta vera zoper nas pričala, če jo v sreč mrtvo pustimo in je v djanji ne pokažemo. Sveta vera bo naša tožnica in pričala bo, da smo veliko večje kazni vredni, kakor ajdje, ker smo pri luči edino prave vere vendarle po ajdovsko živeli. — Kako žalostna misel je pač, ako si moraš sam sebi reči: Po neskončni milosti božji sem kristijan in sicer katoliški kristijan, njegovo ime, njegovo vero imam, del njegovih pa nimam. To lepo ime, katero me od nevernikov loči, me bo še pod nevernike ponižalo, me bo v toliko strašnejše brezno nesreč in kazni pahnilo, katero vse muke nevernikov preseže. — Neizbrisljivo znamenje, katero mi je pri svetem krstu vtisnjeno, bi mi v nebesih čast, lepoto in zveličanje delati zamoglo, tako mi pa nič drugzega ne bo, kakor nesrečno znamenje, zavoljo kterega me bodo pogubljeni vsi zasmehovali in vsi peklenski duhovi vekomaj s trpljenjem in mukami obkladali.

Tako bodo nespametni in nezvesti kristijani celo dolgo večnost mislili in si eden drugzemu bitko očitali. Toda vsaj mi nikar izmed njih števila ne bodimo, vsaj mi si prizadevajmo po svoji edino pravi veri tudi svoje življenje ravnati, da bo sveta vera naša besednica in bramba, ne pa naša tožnica, da bo v naše zveličanje, ne pa v naše pogubljenje. Ker nam je Gospod Bog vero dal, nas gotovo ni mislil v nji pogubiti, temuč nas je zato med svoje učence zbral, da bi nas kdaj med število svojih izvoljenih postaviti zamogel. Sv. evangelij pravi: „*Veliko je poklicanih, malo pa izvoljenih.*“ Zatoraj pa tudi, ljubi moji! vedno Gospoda Boga prosimo in si z zvestim in natanjnim spolnovanjem njegovih nauk vse prizadevajmo, da bomo veliki sodni dan tudi mi prišli v častljivo družbo izvoljenih božjih, ktere bo Jezus Kristus naš Zveličar s seboj peljal v srečni kraj miru in večnega veselja. Amen.

Govor pri poroki.

Predraga ženin in nevesta! Še nobenkrat, kar živita, ni bila vajina pot v cerkev tako imenitna, kakor danes. Danes sta prišla semkaj v svetišče Gospodovo, da bi tukaj pred altarjem vpričo Boga in angeljev in krščanske družbe potrdila zvezo, v kateri hočeta združena ostati vse dni, kolikor vama jih je še milost božja na tem svetu odločila — in da bi to zvezo posvetila z zakramentom sv. zakona ter potrebnih milosti zadobila za novi stan.

Že se je za vaju posebej opravila daritev sv. maše; kateri so vaju semkaj spremili, so združeno molili in prosili, da bi vredno prejela ta častiti zakrament. Vendar preden ga prejmeta, preden si podasta desnici in prejmeta prstan neločljive zveze: pred vama hočem še nekoliko besedic spregovoriti in zlasti danes, ko je za vaju tako imeniten dan, vsaj nekaj najimenitnejših reči gereče priporočiti in na sree položiti.

Danes prestopita prag, čez katerega ni poti nazaj; zato je tudi treba, da stopinjo, ktero danes storita, z resnim premislikom storita, s pobožnim sreem sv. zakrament sprejmeta in s trdnimi sklepi prihodnost začneta. Lep košček življenja imata že za seboj, najlepša leta so bila to, takorekoč cvet življenja; kajti ne le jaz, vsak človek pravi, da mladosti leta so najlepša leta. Pred je bilo vse bolj lahko, brez posebnih skrbi; zdaj se začne resni čas, pridejo leta obilnejših skrbi. Kar je bilo do zdaj, to vesta; ali kako vama bo v prihodnje, tega ne vesta, je v božjih rokah vse. Ali je vajina pot še dolga ali morebiti celo kratka; ali bo prijetna in s cveticami posuta, ali pa morebiti težavna, semtertje s trnjem preprežena: kdo bi bil v stanu vama danes to povedati? — človeškim očem je prihodnost prikrita. Upati smeta, da ima Bog še marsikaj veselja za vaju pripravljenega, a po drugi strani mi pa tudi nikar ne zamerita, ako vaju danes, na vajini najveselejši dan, opomnim, da tudi brez vsega trpljenja ne bode, ker pod solncem že tako ne vemo za nobenega človeka, da bi bil brez vsih težav. Nebesa so le ena. Zato bodi danes vajin trdni sklep, da bosta tako preživela še te dneve, ktere vama je božja previdnost v zakonu odločila, da bosta vse večne čase združeno se v nebesih veselila, kakor si bosta zdaj-le obljubila na zemlji vedno združena ostati. Na tem ni toliko, ali vama je tu nekoliko težje ali lažje, grenkejše ali slajše: da bodo le nebesa vajina.

Dolžnosti bodo odsihdob za vaju težje in obilniše, zato mora biti tudi vajina gorečnost od dne do dne večja. Zlasti na tri reči vaju v kratkem opomnim.

a) Vidva se bosta zdaj od druge samske mladine poslovila, zdaj bosta mož in žena; še tesnejša bo vajina zveza, kakor je med brati in sestrami. Bratje in sestre imajo še mnogokaj vsak sam za-se — na svojo roko, če ne morejo lahko shajati skupaj, se ločijo: ne tako mož in žena, onadva morata eden drugemu reči: kar je moje, to je tvoje, in kar je tvoje, to je moje! In o ločitvi tu ni govorjenja; v sreči in nesreči, v veselih in žalostnih dneh zmiraj morata biti oba za enega: oba veselje in srečo deliti pa tudi v trpljenji in žalosti ne smeta eden drugzega zapustiti, temuč vsak polovico križa na rame vzeti in eden drugemu biti v polajšanje in tolažbo! In vse to do groba!!

Da bo pa to mogoče, potreba vama bo pred vsem ljubezni, tiste svete ljubezni, o kateri pravi sv. Pavel: „*Ljubezen je potrpežljiva, je dobrotljiva, ljubezen ni nevošljiva, ne ravna nespametno, ni prevzetna, ni častilakomna, ni sebična, se ne dá razdražiti, ne misli nič hudega, se ne veseli krivice, veseli se pa resnice; vse potrpi, vse veruje, vse upa, vse prenese. Ljubezen nikdar ne jenja.*“ (I. Kor. 13, 4—8.) Glejta, tako ljubezen želi sv. apostelj, da bi imeli do vsakega človeka, kjerkoli ga vidimo, če tudi ni z nami v nikakoršni zvezi, ampak že zato ga moramo ljubiti, ker je človek: kolika še le mora biti ljubezen med možem in ženo! Zato vama še enkrat rečem (globoko si zapišita v srce te zlate besede!): vajina ljubezen v zakonu bodi potrpežljiva in dobrotljiva, taka ljubezen, ki vse potrpi, vse prenese, ki se ne dá razžaliti, ki ne misli nič hudega. Vsak človek ima svoje napake in slabosti, pa gnada sv. zakramenta vama bo dala moč, da bosta v ljubezni eden z drugim imela potrpljenje brez zoprnega očitanja, brez grenkega žaljenja. Nikdar se ne dajta eden od drugzega v nejevoljo pripraviti; ne jemljita za zlo vsake besedice; ne sodita prenašlo; ne govorita, ako vaju nejevolja premaga; ne razodevajta nikomur napak eden drugzega; in ko bi se utegnilo primeriti, da bi se kaj sporekla, naj tega noben drugi ne zve; natihoma in z lepo besedo poravnajta, če vama kdaj kaj nakrižem pojde. Vedno naj vama bodo v spominu lepe besede sv. aposteljna: „*Vaša jeza naj pred solničnim zahodom mine!*“ (Ef. 4, 26.) Tako bosta ohranila ljubi mir in z mirom blagoslov božji pri hiši: in kako drugače, kakor v zadovoljnosti in sreči se vama bodo stekli dnevi vajinega potovanja. Srečna hiša, kjer je mož po volji božji, žena pa dobra blaga žena! Skrbita za tako hišo!

b) Druga dolžnost zakonskih je, biti dober gospodar, dobra gospodinja. Največ ljudi je po svetu nesrečnih in nezadovoljnih zavoljo napačnega gospodarstva. Da ne zabredeta v enako nesrečo tudi vidva, da vama ne bodo časne skrbi zakonske sreče kalile, nasvetujem vama zlasti to-le: Zakonska morata oba skrbeti za časno srečo; on mora biti moder gospodar, ona pa modra gospodinja in oba — pridna delavca, kajti *po modrosti*, pravi sv. pismo (Preg. 24, 3. 4.) *se sožida hiša in po razumnosti se utrjuje; po umetnosti se hrami polnijo z vsakterim dragim in najlepšim blagom* in (14, 23.) *kjer se pridno dela, tam je obilnost*; zgled pridne delavnosti dajeta celi hiši; pričujoča sta pri vsakem opravilu, sama primeta za vsako delo; vsak od nju dela za dva, enkrat z rokami, drugič z očmi, ki pridno gledajo na delavce in družino, da gre delo urno in veselo od rok.

Moder gospodar in modra gospodinja sta tudi varčna; dobro vesta, kako lahko se denar potrosi, kako težko pa prisluži; tedaj, če je mogoče, vsako leto deneta kaj na stran, ko bi znabiti Bog s slabšimi leti ali sicer z nesrečo kraj obiskal. Poleg tega tudi nista razvajena, da bi za nove nespametne pa drage navade (mode) in nepotrebna razveseljevanja kaj marala, ker vesta, da po sredi se najlepše in najvarnejše hodi in: doma če veselje najboljše veselje!

Vendar mora biti delo in varčnost v pravi meri. Preveč ni nikjer zdravo. Delo se mora vrstiti s počitkom; in kjer je treba dati, naj se da radovoljno in veselo: najpred naj dobijo posli in domači, kar jim gre, potlej naj tudi tuji reveži zvedo, da ima moder gospodar usmiljeno srce in modra gospodinja radodarno desnico.

c) Tretja dolžnost v zakonu bo, ako vam Bog otroke da: biti skrben oče, skrbna mati. Otroci so najdraži dar, ki ga Bog staršem v zveste roke da; lepo izrejene bo enkrat iz njih rok terjal. Skrbeti bosta morala, kakor sem že rekel, s pridnim delom in modrim gospodarstvom, da jih bosta mogla z vsim preskrbeti, kar za telo potrebujejo, da namreč zdravi odrastejo in trdni, in da bodo tudi vajine umirajoče roke imele kaj zapustiti na zadnjo uro. Toda vse bolj kakor za telo, skrbita za neumrjočo dušo svojih otrok, da tudi kakor otroci božji v strahu božjem zrastejo. Darujta jih tedaj Bogu še preden na ta svet pridejo in preden bodo v krstni vodi in sv. Duhu prerajeni. Iz rok božjih jih bosta prejela, po sv. krstu v belo oblečilo gnade in nedolžnosti oblečene. Skrbita tedaj, da se enkrat v tej obleki zopet k Bogu nazaj povrnejo; ali da je saj z vajinim zadolženjem ne bodo zgubili. Zatoraj jih učita zgodaj — prav zgodaj, da

bodo že v prvi mladosti svoje nedolžne ročice proti nebeškemu Očetu povzdigovali. Zgodaj, le prav zgodaj se prizadevajta, jim dobro seme krščanskih čednosti zasejati v rahlo zemljico še nedolžno otročjega srca. Če hoče kdo pšenico žeti, mora tudi pšenico sejati, kaj ne, to je gotovo? Če hočeta kedaj pri otrocih lepih čednosti doživeti, morata tudi lepe nauke v njih rahla srca sejati. Seme hudega pa, ki se dostikrat že v majhnih otrocih tako rado prikazuje, — s prijaznim svarjenjem, ali, če to ne pomaga, tudi z ojstrim strahovanjem zgodaj zadušujta, — kar precej, ko se kje prikaže, da v močno drevo ne zraste, katero bi se ne dalo več upogniti. O to bo treba potrpežljivosti: sto in stokrat bosta svarila, pa še ne bo zdalo. Gorjé tudi staršem, kateri šibe strahovavke ne poznajo in ne rabijo, kjer jo je treba. (Prim. Liv. 30, 12.) Vendar tudi ojstrost naj ne bode nikdar brez ljubezni.

Toda vedno in povsod ne bosta mogla imeti svojih otrok pred očmi. Takrat pa jih s svojimi molitvami spremlujta, Bogu jih priporočujta, da bo On z očetovsko skrbjo čul nad njimi, Devici Mariji jih priporočujta, da jih ona z milim plaščem svoje materne ljubezni ogrne in hudega varuje, njih angelje varuhe s srčnimi zdihljeji prosita, naj jim vedno na strani stoje, jim nedolžne oči zakrivajo, da ne bodo hudobije videli, jim ušesa obvarujejo, da ne pride nobena puhajšljiva beseda do nedolžnega srca. Vse vajino prizadevanje bo pa zastonj, ako jim ne bosta sama dobrega zgleda dajala; otroci pač radi posnemajo, kar pri starših vidijo. Gorjé vama, ko bi zavoljo vajine mlačnosti in mrzloté tudi v otročjih srcih omrznila ljubezen božja!

Zato vama še slednjič zakličem: bodita sama dobra, prav dobra — potlej bo vse dobro za čas in za večnost! Oh, moj Bog! če se dandanes okrog ozrem po svetu, je videti tako malo, čedalje menj v resnici dobrih in blagih gospodarjev in gospodinj in zato čedalje menj prav blagih družin! Zato vaju prosim: bodita vidva taka — ženin pravi mož po volji božji, nevesta pa zgled krščanske poštenosti, kakor čisto zlato! Tako naj sveti vajina luč pred otroci, pred posli, pred vsemi ljudmi, da vidijo vajina dobra dela in časté Očeta, ki je v nebesih. Potem blagor vama, naj pride kar hoče, stokrat blagor, ker ljubezen božja vaju bode že tukaj spremljevala, tamkaj pa večno poplačala. Amen.

Homiletična zrna.

Prilike Gospodove.

(Dalje.)

5—6. Skriti zaklad in dragi biser. (Mat. 13, 44—46.)

Nebeško kraljestvo je podobno zakladu skritemu v njivi, ktereга je človek, ki ga je našel, skrtil, in od veselja nad njim gré in prodal vse, kar ima, in kupi tisto njivo.

Spet je nebeško kraljestvo podobno kupcu, kteri išče dobrih biserov, kteri, ko je našel en drag biser, je šel in prodal vse, kar je imel in ga je kupil.

Te dve prekrasni priliki ste si tako zelo podobni — kakor dve sestrici, da se nam ne zdi primerno ločiti, ampak hočemo obe skupno si ogledati in razložiti.

Bistveno imate obe enaki pomen: obe nam kažete vrednost in ceno nebeškega kraljestva. Cena in vrednost je v navadnem življenju gostokrat različna; včasih se drago plača reč, ki je malo vredna, in nasproti se večkrat komu posreči, da kupi po ceni, kar je veliko vredno. Vrednost nebeškega kraljestva pa je neprecenljiva; to je zaklad, da mu ni enacega, — biser, kteremu se nobena lepota ne da primerjati: v last ga bo dobil le tisti, kteri vse da zanj. Tu velja oboje: največ vredno in — dobi se za najvikšo ceno!

Beseda „kraljestvo božje“ je tudi tukaj lahko umeti, kakor sicer: vse, kar nam sv. cerkev na zemlji ponuja in za večnost obeta, ali če krajše rečemo: nebeško kraljestvo je Jezus Kristus. Obe priliki nam tako kratko pa tako krepko pripovedujete: Kdor ima Jezusa Kristusa, ima vse; nad vse je srečen, kteri tukaj živi s Kristusom, in kteri bo s Kristusom v nebesih vekomaj kraljeval; to je sreča, kteri se nobena druga sreča ne da primerjati, — ktera je vredna, da se vse da za njo. Vendar če tudi ste si obe priliki tako zelo podobni, nekoliko razločka je le med njima. V prvi je povdarjeno, da zaklad človek najde, druga pa pravi, da kupec biser išče. S tem je naznajena pot, po kteri se pride k Jezusu: eden jo najde brez iskanja, drugi jo skrbno išče, da jo najde. Brez števila izgledov iz vseh stoletij nam potrjuje to resnico: betlehemiški pastirci so našli zaklad, sv. trije Kralji so iskali biser; sv. Andrej in Janez sta iskala, sv. Jernej je našel; Samaritanka je našla, služnik etijopskega kralja je iskal; skrivni učenec Nikodem je iskal, desni razbojnik Dizma je našel; primerjajte sv. Alojzija in sv. Ignacija, sv. Nežo in Kortonco itd. Ne prišli bi do konea s takim primerjanjem, kajti premnogi so skrbno in trudopolno iskali in premnogi še iščejo, kar smo mi že našli po sv. krstu, po skrbni odgoji in sicer po posebni milosti božji. Toda slednjič se vsi snidemo na ravno tisti poti in stojimo vsi — kteri smo iskali in kteri našli — pred ravno tistimi vratmi, na kterih je za vse brez razločka nepogojni napis: vse daj,

kar imaš, ako hočeš imeti najdeni zaklad, — iskani biser! In to je odločilno.

V istini, to je odločilno; in to, edino to je tudi vzrok, da se tako žalostno vresničujejo Jezusove besede: „*Veliko je poklicanih, malo izvoljenih.*“ Priložnost, nebeško kraljestvo iskati in dobiti, ima vsakdo, ker Bog slehernemu deli potrebne gnade in hoče, da se vsi ljudje *zveličajo in k spoznanju resnice pridejo.* (I. Tim. 2, 4.) Milijone in milijone je res tudi taci, ki visoko cenijo blagodar krščanstva; poznan jim je dragi biser, dobro vedo za neprecenljivi zaklad; za vzor — idejal jim velja plemenito srce, ki je s pomočjo sv. krščanske vere prosto vseh strasti in olepšano z najlepšimi čednostmi; in ne morem si misliti kristijana, ki je še količkaj vreden svojega imena, da bi si ne želel tiste nepopisljive sreče, ki jo imajo pravi otroci božji tukaj in v večnosti, ali da bi že sam ne bil občutil kolikor toliko tistega miru in veselja, ki ga daja sv. vera, tolažbe polna sprava z Bogom v sv. zakramentih itd. — Toda — kadar je treba za ta neprecenljivi zaklad, za ta dragi biser — vse prodati — vse dati, — kadar je treba darovati, t. j. premagati svoje hudo nagnjenje in grešne strasti, popustiti prepovedano veselje in priljubljeno uživanje, kadar je treba žrtvovati svoje premoženje, svojo službo, čast in dobiček, kadar je treba za nebeško kraljestvo dati vse svoje dušne in telesne moči ali še celo svoje življenje: oj kako je primeroma majhino število onih, ki bi bili voljni to storiti! Oni bogati mladeneč, ki je od Jezusa *žalosten proč šel*, ko se je bilo treba premoženju odreči, jih ima legijone za seboj; in kdo bi preštel dolge vrste onih, ki gredo še *préd očeta pokopavat, od svojih se poslavljat*, da bi potlej — menite — za Jezusom hodili? kaj še, marveč s praznimi izgovori Jezusa zapustili!

Jako važne so še nekatere menj bistvene posameznosti. Zaklad je bil skrit v njivi; tudi vrednost biserov ni vsakemu znana, — je premnogim skrita; Indijani n. pr. imajo rajše ponarejene bisere iz stekla, ker se bolj svetijo memo pravih. — Jezus Kristus je prišel „v hlapčevski podobi“, Beseda božja je bila tako-rekoč po včlovečenju skrita v človeški natori; njegov prihod je bil prikrit skor vsemu svetu; le polagoma so ljudje zvedeli za ta nebeški zaklad, spoznali božji biser; v začetku je bilo malo tako srečnih: priprosti pastirci, modri Kralji, Simeon, Ana, aposteljni, učenci, Marija Magdalena, in druge pobožne žene. Začelo se je sicer po Jezusovem vnebohodu kraljestvo božje urno širiti na vse strani, pa vendar pravi apostelj, da je bil evangelij ajdom nespamet in judom pohujšanje. In tako je ostalo do današnjega dne. Kdor se hoče tega prepričati, naj le posluša, o čem se ljudje najraje pogovarjajo v domačih pogovorih in v javnih shodih; naj opazuje, kaj se najraje bere, kako se časniki in knjige pišejo, kaj se godi po glediščih itd. O kako globoko zakopan je zaklad Jezusovega kraljestva za večino krščenih, kaj še le nekrščenih; kakor divjim Indijanom prava vrednost biserov, tako malo znan in zaželjen je premnogim sicer olikanim biser božjega kraljestva! „*Ponaturni človek ne razume tega, kar je božjega*

Duha; zakaj to mu je nespamet in ne more spoznati. (I. Kor. 2, 14.) Zato se večkrat sliši, da taki v posvetnost in mesenost vsi zatopljeni kratkovidneži milujejo one pogumne device in junaške mladenčce, ki se v najlepših letih odpovejo svetnemu bogastvu in vživanju, da v samostanu ali pa med svetom posvetijo in za vselej darujejo svoje mlado življenje v božjo čast in bližnjemu v korist. O, da bi ti preslepljeni poznali biser in zaklad božjega kraljestva, bi raje sami sebe milovali in sami sebi pomilovalno klicali: „škoda!“

Ne milovati, ampak blagrovati moramo vsakega, ki je že v mladih letih toliko moder, da najde zaklad in spozna biser božjega kraljestva ter je pripravljen zanj dati samega sebe in vse, kar ima. Kajti ne le da si zagotovi tako večno veselje, si tudi ob enem zemsko življenje močno olajša in oslajša, ker skušnja kaže, da pravo srečo in pravo veselje na zemlji morejo le tisti imeti, ki so se s celim srcem oklenili Jezusa in njegovega kraljestva. Kakor so po svoji čistosti in plemenitosti angeljem podobni, tako imajo pa tudi že tukaj nekoliko angeljskega veselja, — predčutje nebeške radosti v svojem posvečenem srcu. V sredi zemskih bridkosti in težav se radujejo, ker imajo v svojem srcu skrit zaklad nebeškega kraljestva (Luk. 17, 21) — mir in zadovoljnost čiste vesti. Zato ni brez pomena v priliki pristavek, da je imel človek, ki je zaklad našel, veselje nad njim.

Velikega pomena je pa tudi ta okoliščina, da je oni človek najdeni zaklad skril. Dokler smo na zemlji, smo vedno v nevarnosti, da bi nam ne bil ta zaklad vzet, ker roparjev in tatov, ki prežijo nanj, je veliko in so zelo predrzni in nevarni; poleg tega nas pa še sv. Pavel opomni, da *imamo ta zaklad v prstenih posodah.* (II. Kor. 4, 7.) Oh, naša volja je tako omahljiva; in ko bi bila tudi volja dobra in stalna, je pa po besedah Jezusovih naše meso slabo. Toraj ne ostaja družega, kakor dobro skriti in varovati zaklad tako in s takimi pomočki, kakor nas Jezusov nauk uči. *Če kdo očitno po cesti nese zaklad,* pravi sv. Gregorij, *je tako, kakor bi sam hotel, da naj se mu vzame.* Kolikor moreš, se tedaj ogibaj grešne priložnosti in nevarnosti ter „*z vso skrbjo varuj svoje srce*“ (Preg. 4, 23); sprosi si pa tudi z gorečo molitvijo nebeških varuhov, da ti pomagajo obvarovati ta nenadomestljivi zaklad! Mnogokrat premišluj, da je to edini zaklad, ki je vreden vsega tvojega truda, edini biser, ki je vreden, da zanj živiš in umrješ: ako si ta zaklad vsih zakladov pridobiš, ako si ta biser vsih biserov kupiš, potem je bilo res vredno, da si živel na svetu; ako pa ga zapraviš, bi bilo bolje za-te, da bi nikdar ne bil rojen. „*Kaj namreč pomaga človeku, če ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi? Ali kakšno menjo bo človek dal za svojo dušo?*“ (Mat. 16, 26.) Tu o zamenji ni govorjenja, tu konečno obvelja le ena izmed dveh besedi: biserni zaklad dobil ali pa — zgubil!

(Dalje prih.)

Vrednost časa.

Cesar Karol V., kterege slava se posebno s tem povdarja, da v njegovem obširnem cesarstvu ni nikdar zahajalo solnce, ker je bil

vladar premnogo dežel v Evropi in Ameriki, imel je mnogo dragocenih lepotij v svoji zakladnici. Med družimi se je posebno odlikoval dragocen silno umetno narejen prstan, ki je imel napis: „Najdraži žlahtni kamen na svetu.“

Je li bil res takrat to na svetu najdraži kinč, tega ne vem; pač pa vem za biser, ki ima še zdaj toliko veljave, da ni nobene druge reči na svetu, ki bi se mogla njegovi ceni primerjati. In ta neprecenljivi biser se ne nahaja samo v bliščečih cesarskih zakladnicah, temuč vsak človek, naj je še tako ubožen, ga ima v svojem posestvu. Imenuje se čas.

Vrednost časa so znali kolikor toliko ceniti že stari pogani po svoji naravni modrosti. Modrijan Thales je bil nekikrat vprašan, kaj je najdražega na svetu? Brez daljšega pomišljanja odgovori, da najdraža reč na svetu je čas, kajti s časom se da vse drugo pridobiti. Kdo bi mogel pričakovati modrejšega odgovora?

Navado imamo reči, da čas zvršuje premnogo velikanskih reči. Uči nas različnih nauk, prinaša nam brez števila novih iznajdeb, katerim se moramo čuditi, odvadi nas slabih navad, privadi nas dobrih lastnost in šeg, odjemlje nam razno gorjé in ozdravlja najbolj pekoče rane itd. In vendar čas ne zvrši nobene teh reči. Čas ne dela ničesar. Čas je le pogoj vseh reči, ki se zvršujejo v njem. Ravno zaradi tega je toliko cene in veljave, da ga nihče ne more po vrednosti hvaliti.

Čas je naš največi dobrotnik. Vsak dan nam prinaša novo stoterno priliko za dobra dela; vsaka ura, vsak trenutek nam ponuja novih milosti iz nebes. Vedno je Jezus pred vratmi našega srca in trka. O blagor jim, kateri ga zvesto poslušajo: z vsakim trenutkom si lahko pomnožujejo in vikšajo plačilo v nebesih, celo spanje jim ni zastoj, ako ga hočejo z dobrim namenom Bogu darovati.

Čas je takorekoč zlata posoda, v kateri nam dobitljivi Bog podaja vsih dobrot za časno in večno srečo. Kaj bi pomagale vse lepote po zemlji in na zvezdnatem nebu, ko bi človek ne imel časa jih ogledovati? Kaj bi mu pomagali vsi zakladi pod zemljo in povrh zemlje in vsi biseri v globočini morja, ko bi ne imel časa si jih pridobivati in v prid obračati? Kaj bi mu pomagale vse še tako prijetne veselice, ko bi ne bilo časa se jih udeležiti. Zlasti pa velja o dušnih dobrotah ali milostih, da jih je le tako dolgo mogoče prejemati, dokler nam je na zemlji čas odločen: *delajte, dokler je dan; kadar pride (smrti) noč, ne bo mogoče več delati!* Jezusovo odrešenje in vse njegove milosti v sv. zakramentih bi bile za nas brez koristi, ako bi se jih ne utegnili udeležiti.

Čas je naš sodnik. Priča je vsih naših misli in želj, naših besedi in del. Brez njega ne moremo ničesar storiti, pred njim ničesar skriti. Njegovo sodbo bo Jezus zvršil, kajti le to je v bukve življenja zapisano, kar smo storili, dokler smo še čas imeli. Kar in kakoršno človek seje, to in tako bo tudi žel. Čas nam pusti svobodno sejati, žeti pa ne; končna in dovršena žetev bo v večnosti. Kdor je zamudil sejati, ne bo imel v večnosti kaj žeti; če je pa celo slabo sejati, bo tudi žel slabo. Kar je v časnosti zamujeno, zamujeno je za vselej.

Kteri bodo sodnji dan na levo djani in „kozli“ imenovani, le-ti tudi takrat, ko so na zemlji še čas imeli, niso bili nedolžna „jagnjeta“ in dobre „ovčice“. Takrat bodo angelti vse narode ravno tako v dve vrsti razdelili, kakor jih je čas razvrstil takrat, dokler je bilo še na zemlji mogoče grešiti in zaslužiti; ktere je čas spoznal za dobre, pridejo na desno; kterih pa čas ni mogel poboljšati, vstopiti se bodo morali na levo.

Čas je sicer toliko vreden, kakor naše pozemeljsko življenje, kajti tisti trenutek ko nam življenje ugasne, bo tudi za nas časa konec; in vendar bi skor rekli, da je čas za nas neskončne vrednosti, da je še več ko večnost, ker se bo večnost po njem ravnala: čas je enake cene, kakor naša duša, ker od dobre porabe časa je odvisno njeno večno zveličanje; čas je toliko vreden kakor nebesa, ker si jih bomo le tako pridobili, ako čas dobro porabimo; čas je božje vrednosti, ker brez časa si ne moremo pridobiti božjega kraljestva; kakor čas porabimo, taki bomo vekomaj — čas je za nas vse! (Konec prih.)

Pogled na slovstvo.

1. Duhovno pastirstvo. — Prvi del. Oseba pastirjeva, homiletika, katehetika. — Slovenskim bogoslovcem in mašnikom spisal Anton Zupančič, profesor pastirstva na Ljubljanskem učilišču. Z dovoljenjem prečastitega knezoškofijstva. — V Ljubljani. Založil pisatelj. Prodaja „Katoliška Bukvarna“. 1884. Vel. 8°. str. 280. Cena 1 gld. 20 kr. Po pošti 10 kr. več.

Bilo je lansko zimo, ko mi je prijatelj moj na tujem bivajočemu naznanil, da se je ustanovila katoliška tiskarna v Ljubljani in temu poročilu je vesel pristavil: „Ena izmed prvih knjig, katero bo tiskala, je pastirstvo prof. Zupančiča to bo „zlata knjiga!“ Prijatelj moj je zamogel tako govoriti, ker je bil poslušatelj gosp. profesorja: zato sem mu tudi jaz verjel in od takrat — gotovo i marsikedo drugi — željno pričakoval, kedaj da izide ta knjiga. Gospod pisatelj nam jo je podal ravno za pirhe. Zares lep piruh slovenskim bogoslovcem in mašnikom! Med tem, ko je prevdarjal mnogoteri slovenski duhovnik, kako bi prišli Slovenci polagoma do bogoslovnega slovstva, ko smo se brezvspešno ozirali na našo „Matico slovensko“ in ko je tudi govorjenje o kaki „bogoslovski matici“ ostalo le prazno, prijel je pravi mož za delo, tiho a krepko in evo — prvi plod njegovega truda! Ako sem rekel: pravi mož, menim, da sem vse povedal v hvalo gospodu pisatelju, katerega naj raje delo samo hvali, nego brezpotrebno govoričenje presojevalčevo. — V „začasnem predgovoru“ nam pové pisatelj začetek in namen svojega dela: da mu je pokojni milost. knezoškof dal nalog, naj sestavi in za tisk pripravi „Duhovno pastirstvo“, ker je bilo tako delo že jako potrebno; da se je izdelovaje „pastirstvo“ oklenil slavnoznane P. Ign. Schüchove knjige in da hoče delo v štirih neenakih zvezkih priobčiti, zato da bodo bogoslovci že préd kaj v rokah imeli in da se olajša izdavanje. — Vsakdo, ki pozna Schüchovo izvrstno knjigo „Handbuch der Pastoral-Theologie“, mora odobravati ravnanje slovenskega pastoralista. Treba je le pogledati predgovore raznim izdavam Schüchove knjige (prva 1865, zadnja — šesta 1882), prečitati le nekaj strani, prečitati nekaj presoj,

kte so jo priporočale občinstvu (prim. Lit. Zeitg. XIV. str. 151 nn.; Liter. Handweiser 1870 str. 311 i. dr.) in vsakdo mora biti uverjen, da mora ta knjiga nenavadno dobra biti. Saj Nemci nimajo nikakega pomanjkanja pastirskih učnih knjig in reči se sme, da imajo dokaj dobrih. Toda — nekaj je manjkalo takim knjigam pravega cerkvenega duha, sedanje pa, ki so pisane v dobrem duhu, so malo rabljive. Omeniti mi je treba samo krasne Ambergerjeve „Pastoraltheologie“, ki mora duhovnika navdušiti za pastirovanje: a za vsakdanjo rabo ni kaj umerjena. Tudi Gassnerjeva knjiga je nekako neukretna, zopet druge so — rekel bi — enostranske, n. pr. Rieker, ki se oklepa tesno Schücha, a včasih, ko hoče za nalašč samostojen biti, je kaj nesrečen. Ravno zaradi tega je le priznanja vredno, da se naša opira vseskozi na Schücha. Tvarina je v obeh knjigah povsem vspešna: nemška je ima zaradi drobnejšega tiska na nekaterih mestih nekoliko več, slovenska ima cel odstavek o „nepravilnostih“ (irregularitetah, § 12), ki ga nima nemška, pa ravno gledé tega odstavka bi mi tudi drugi čitatelji utegnili pritrditi, da bi ga ne pogrešali, ako bi ga ne bilo. Vendar se knjiga slovenska sme imenovati samostojno delo, spisano za naše potrebe, naše razmere, v našem duhu, in kar je največ, pisatelj je vtisnil svoji knjigi znak svojega krepkega, bistrega, jasnega duha, ki se prizadeva zadeti vedno pravo in podati le gotovo, stalno. Kako blago vpliva na naša srca ta duh! In gledé na mnoge učne knjige pastirske, ki so učile le svetno „modrostiu previdnost“, ono skoro zloglasno „Pastorklugheit“, prijemlje bodisi v Schüchovi, bodisi zlasti v naši slovenski knjigi prava apostolska odločnost, duhovska značajnost, verska navdušenost in — moč sv. Duha čitatelja z neko nepopisljivo silo in ni dvomiti, da bode ta moč sv. Duha mnogo novega — čista cerkvenega — vstvarila in zastarela oživilo ter prenovila.

Schüchu so sicer nekateri razsojevalci ugovarjali, da ni po vsem stvarno razdelil svoje tvarine. A kdor si ogleda nekaj pastoralnih knjig, vidi hipoma, da imajo večinoma i druge enako razdelitev in kjer je nimajo, tam plava vse v nejasni megli. Da bi se dala kaka malenkost ravno tako na onem mestu obravnavati, kakor na drugem (n. pr. spoved otrok v katehiki kakor v liturgiki, ravno tako sv. birma i. t. d. prim. Zupančič § 108) to ni nikakor slabo znamenje za razdelitev, kajti večidel se obravnava dotična tvarina za ves drug namen tu, kakor tamo. Zakaj bi ne bilo prav govoriti o pripravljanji otrok za spoved drugej, kot o spovedovanji samem? Schüchovo razdelitev je prof. Zupančič nekoliko spremenil, a samo po vnanje. Med tem, ko ima prvi dva glavna dela ima drugi štiri dele, ker se mu je moralo zdeti neprimerno, kratek „nauk v osebi pastirjevi“ staviti v en del in vse drugo v drugi del. Toda misel, na katero se opira razdelitev, je obema pisateljema ista.

Po tej misli je vsa tvarina tako naravno in dosledno razvrščena, da je kaj lahko ohraniti jo v spominu. Trojnega je treba osebi pastirjevi: a) „naturnih vzmožnosti“ (str. 10—41); b) „zakramentalne vzmožnosti“ (str. 42—64); c) „cerkvenega pooblaščenja“ (str. 64—71). — Službo ima duhovni pastir trojno: 1. učeniško; 2. svečeniško; 3. vodniško — tedaj trije deli: 1. pastoralna didaktika, ki razpada v a) homiletiko in b) katehiko. 2. liturgika. 3. vladija. — Knjiga, ki je pred nami, obsega nauk o osebi pastirjevi in pastoralno didaktiko.

Zaradi pičlega prostora mi ni mogoče podati nadrobnege pregleda „pastoralne didaktike“, dovolj je reči, da obsega vse potrebno. Kdor je rabil spisane sešitke, ki so bili poprej učna knjiga, vé, koliko je bilo tam samo „zaradi popolnosti“, vé pa tudi, da taka popolnost je kaj zelo podobna pedantnosti. Sedanja

knjiga nam podaja homiletiko v okusni, dobro premerjeni obleki, da je ta del nekaj umotvor sam na sebi. Ker je namenjena šolskemu uku, ima potrebnih izgledov za vaje (§. 66 tudi §. 64). Vseskozi se ozira na slovensko govorniško slovstvo, na domače potrebe in posebnosti; Slomškov duh zaveje tu pa tam, kakor cvetna vonjava iz domačega vrta. — Nič manj hvale vredna je katehetika, izdelana skrbno, praktično, da se človek res kaj nauči in ne preobrača samo gole slame. Pogledi čitatelj samo §. 86, v katerem ti podaja pisatelj: „razdelitev učne tvarine na posamezne razrede učencev“, kakor je zapovedana v naši škofiji vsled „Entwurf des Lehrplanes itd.“ (Diöz.-Bl. 1877, str. 121), pogledi §§. 107, 108, 109, 110 — o pripravljani otrok za sv. zakramente, o kojih ne zine marsikaka katehetika niti besedice, a govori s širokimi usti, kako je treba vzbujati čutstva i. t. d., kakor da je bodoči katehet še pravi otročaj.

Ker je knjiga namenjena v prvi vrsti bogoslovcem ljubljanske škofije, se ozira najbolj na tukajšnje razmere, bodisi v tekstu, bodisi v opazkah n. pr. str. 40, 41 opb. tudi na lavantinsko škofijo (ibid.). Karkoli se je dalo brez škode iz Schüch-a izpustiti, je izpuščeno, vendar se lahko reče, da ima dovolj tvarine ne samo za šolsko rabo, ampak tudi za duhovne pastirje same. Kedor ima to knjigo, lahko pogrēša nemške za dotični del. — Jezik je vseskozi pravilen in za tako znanstveno delo jako lahkoten. Radoveden sem bil na znanstveno terminologijo in slava pisatelju — zdi se mi, da jo je zadel vseskozi! Oziral se je na Cigaletovo knjigo, a tudi po svoje koval si potrebnega orodja. Brezdvomno bodo nekateri izrazi stalno obveljali. — Za šolsko rabo se knjiga jako priporoča s tem, ker ima razločen, skoro povsem enak tisk. Le škoda da ni še bolj debel in črn.

Ko te vrstice pišem, imam trdno nado, da bodo vneti dušni pastirji segli po knjigi, da jo bodo prečitali in tudi sami zapisali svoje opazke ter jih objavili ali očitno ali pa vsaj gosp. profesorju; posebno pa naj po želji gospoda pisatelja v predgovoru izrečeni, blagovoljno naznanijo svoje misli in nasvete zastran naslednje še važniše tvarine. Na ta način bode pisatelju mogoče svoje delo tako dovršiti, kakor si želi sam.

Hvaležno poklonimo gosp. profesorju Zupančiču svoje častitanje za njegovo delo, katero mu blagoslovi Bog z obilnim sadom! Dr. F. L.

2. Zgodovina fará Ljubljanske škofije. — Izdaje A. Koblar. Prvi zvezek: Zgodovina Sorske in Preške fare. Ponatis iz „Laib. Diöcesanblatt-a“ — je naslov lični knjižici, ki je nedavno izšla iz „Narodne tiskarne“. S tem spisom začinja se izpolnovati vroča želja ranjcega knezoškofa Krizostoma, da se sestavi zgodovina škofije Ljubljanske. Gospod pisatelj, ki nam tu na 131 straneh podaja v lepi slovenščini jako zanimljivo in temeljito zgodovino matere fare Sore na Gorenjskem in njene bližnje hčere Preske, imenuje obojni popis kamen za prihodnjo zgodovino naše vladikovine, ter obljubuje še daljnih nabirati. Župnija Naklo je menda vže pripravljena za tisk. In koliko kamnov in kamencev še raztresenih leži semtertje po deželi, koliko starih listin trohni po omarah, koliko zapisnikov čaka odrešenja iz temnih farnih arhivov, koliko tudi ljudska govornica vé pripovedovati iz sive preteklosti marsikatere cerkve! Gospodje, na delo! Otmí, kedor moreš, dragocena zrna zgodovinska pozabi, zapisuj, sestavljaj, spravi na dan: skladajmo kamen k kamenu, da nam vzraste palača — zgodovine škofijske. Z.